

3 Јан Радерсма Простор

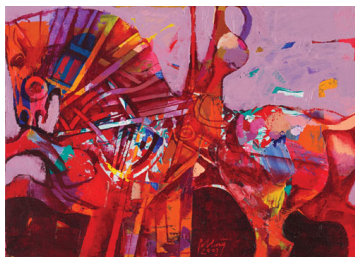
Елем, почели смо са том идејом да позовемо сликара да уради слику у свакој земљи коју посјетимо. Међутим, поприличан број мојих пријатеља из Ајндховена су хтјели да ме подрже па смо, радећи са умјетником Вил Вирсма, направили ове стандардне панеле. Заправо, он ме је морао научити како да направим ове МДФ табле прекривене платном без да се појаве испупчења, тако да би нам се умјетници касније не би жалили. Направили смо 100 комада и оставилих у његовом студију да се суше. Неколико дана касније дошао сам да их покупим, али их је било само 95. Узео их је неколико да да пријатељима. Овако сам се упознао са Јан Радерсмом. Он је заправо био први виђени сликар с којим сам се упознао, будући да сам остале више сматрао својим пријатељима.

Јан је дошао до моје куће са једном великом, смеђом ковертом у којој је била слика. Извадио сам је и остао сам запањен. Мало смеђе боје, са мало тамније смеђе и мало свјетлије. Треба да знате да сам знао много више о рокенролу него о сликарству, посебно на почетку овог пројекта. И тако ја стојим ту, уста ми зјапе, а он ме гледа с намјером и помало виче: "И? Како ти се свиђа слике?" Покушао сам да се мало опоравим, али је било тешко пошто сам био толико збуњен с оним што сам видио. Напкон, помислио сам: Знаш шта? Шта год да је направио, он је то направио. Па сам му рекао: "Јане... Хвала ти пуно за слику."

Тад је почео да се смије. Смијао ми се у брк. Рекао је: "Видим ја да ти ту ништа не конташ." Било је то и тачно. "Па лако ти је то," додао је. Ја сам га питао шта је то тако лако за схватити код овакве слике. Одговорио је, веома опуштено, "Веома је лако. Само требаш да запамтиш двије ствари." То и јесте лако, помислио сам. Питао сам га: "Које ствари?" "Па," рече, "прво што мораш запамтити: мораш је исправно држати." Упс! Извини.

"Друга ствар је наслов." "Океј, који је наслов?" И он рече: "Слика се зове 'Простор'." Онда се нагнуо према мени и рекао: "Мислим да је то оно што тражиш. Надам се да ћеш га наћи." И тако ме је мајстор научио у првих пар дана овог пројекта како да гледам апстрактне слике, дајући ми простор у руке за који нисам ни знао да ми је потребан. И даље се питам како је успио то да уради.

9 Питер Полаг Витез

Господин Жерард Мојленстен је био међу првима који је препознао моћи овог пројекта. Упознали смо се сасвим случајно, и кратко причали, али када сам му објаснио идеју, рекао је: "Добро. Шта је могу да урадим?" Рекао сам му да је могао да позове једног умјетника из Словачке за мене, за којег сам знао да има фантастичан музеј који се звао Данубиана. "Добро, када ћеш доћи да купиш слику?" " Ум... Још увијек смо на почетку пројекта, али би могли бити тамо у Јулу." "Уреду. Који датум, вријеме?" "Ух... 11ог Јула у 11 сати!" рекао сам, пун самопоуздања свјестан изазова који сам сам себи поставио.

Ипак, стигао сам на вријеме. Кад ето га, господин Питер Полаг, плус неки чланови његовог музеја. И дао нам је ову невјероватну слику. " Видиш ли коња? Коњ је симбол моћи, јел' да ? А моћ са собом носи могућности, зар не ? Ето, надам се да ћемо искористити могућности у најбоље сврхе." Једноставно, директно, позитивно и веома добро.

10 Миклош Колошвари Гранпјер Олуја у земљи ватре

Током наших путовања, упознали смо Миклоша Колошвари Гранпјера у малом селу недалеко од границе. Добио је платно преко пријатеља доста раније, а ми смо дошли да га купимо. "Било је веома тешко", рекао је. Многима су димензије нашег платна биле веома мале, али Миклош се полако трансформисао из скулптора у сликара. Такође је правио накит. На примјер, уземете прстен попут овога на мојој руци, прстен са комадом стакла у себи који обично има малу рупу позади и он ће вам изгребати кроз ту рупицу са оловком ваш портрет у стаклу. " Елем," рекао је, "ово платно је за мене толико велико да би могао испричати цијелу своју животну причу на њему." И то је и урадио.

Слика се зове "Олуја у земљи ватре" и тиче се талената и анти талената. Знате који су то, јел' да? Таленти су људи који праве нешто из ничега, а анти таленти су они који критикују.

Заправо, то је прича о томе како умјетници постају умјетници. Као што је Миклос рекао: "На почетку, ђеца само гребу. И док су моји другари из клупе полако почели да цртају куће, дрвеће и сунце, ја сам наставио гребати, прво са оловком, а касније са више оловака и више боја. Мама није било баш драго због свега тога, углавном због тапета. И полако, само из тог разлога, сам постао сеоска будала. Тако да нисам био сретан у младости, и хтио сам да побјегнем. Чим се прва прилика указала отишао сам у град. Почео сам да студирам на Академији умјетности у Будимпешти. Али за празнике, када сам ишао кући да видим своје, суочавао сам се са људима у селу који су звали сеоску будалу да дође на пиће. Ово ми се стварно није свиђало, па би се брзо враћао у град."

"Али једног дана ми се посрећило. Било је то, можда 1987е, и полако се дизала Жељезна завјеса што је резултирало падом берлинског зида. Влада је ово знала. Очекивали су ово дешавање и виђело се то, на примјер, у томе што су слали дипломиране грађане да раде на западу. У то доба, требала вам је дозвола да изађете из земље, и тад сам, уз диплому добио и излазну визу. Дио мојих пријатеља су отишли у Лондон и брзо се почели напијати; други су отишли у Амстердам и открили простор око себе; али ја сам отишао у Шведску. Контактирао сам малу галерију, што је било добро за излагање мог ситног накита. И много сам их продао. Тако се и наставило, а ја сам касније обилазио Копенхаген, Хамбург, Берлин. Можда је то изненадило људе из мог села, али ја сам одувјек хтио да будем умјетник и у том сам се образовао, а умјетници ни не би требали да сједе код куће у миру. Тако да је то било нормално за мене. Међутим онда, када сам се вратио у село, нисам више био сеоска будала. Постао сам познати, међународни умјетник, који се родио у њиховом селу. Сви су хтјели да ми буду пријатељи. И тако сам својим талентом превазишао анти-таленте у мом друштву. И надам се да ће сви умјетници успијети то да ураде. То је добро за умјетност, и то се види. А добро је и за умјетника, то вам могу рећи на свом примјеру. А добро је и за друштво, то се осјети."

12 Боро Јанковиц
Поље

Негђе, у сред Балкана, у центру једне балканске земље, има једно мало мјесто које се зове Зеленковац. Планинска колиба и студио – галерија – са баром који

држи Борислав Јанковић. Он је био, а и даље је, инспирација за прогрес и проponent слободне мисли. Посјетили смо га када је одржавао ликовну колонију која је гостила на дестине умјетника. Он сам је насликао слику која је настала најбрже од свих слика у нашој колекцији, барем колико ја знам. Кроз седам или осам минута насликао је своју долину. "Надам се да ће увијек бити овако лијепа, да је могу наставити сликати."

31 Игор Хофбауер
Не одустај

Графички дизајнер и умјетник, Игор Хофбауер је завршио своју слику и дао је пријатељима да је дају нама, будући да је имао других обавеза дана када смо пролозали кроз његов град, Загреб. Иако интернет није био баш најбржи у то доба, ипак смо успијели ступити у контакт с њим и размјенити пар мисли о његовој слици. Та размјена је изгледала некако овако: "Видите ове људе овђе. Овај тип десно, то је Чарли. Он изгледа као да је битан, али уопште није. Исто тако личи мало на Бориса Јелцина, али он није Борис Јелцић. И ево они причају један с другим, али се заправо не разумију. Он хоће да се опроба у пар нових ствари па пита свог колегу, типа лијево, који изгледа опасно, али заправо није, шта да ради, али му овај не даје никакав прави одговор. Чарли упорно тражи одговор, тако да тип лијево на крају каже: 'Знаш шта, Чарли? Не одустај!'

21 Лумтури Блошми
Балкан, ретардирана жеља

Лумтури Блошми је једна невјероватна жена из Тиране, у Албанији, гђе су нас умјетничке слике преплавиле. Човјек којег смо позвали да учествује, Темо Микел, се преселио у Канаду, али је рекао својој жени да нас угости и позвао је професоре сликарства и студенте да учествују. Другачије је све то изгледало од оног шта смо били очекивали, будући да смо званично, нараочито на почетку

пројекта, имали план да узмемо само по једну слику из сваке земље коју посјетимо. Али ево сада смо имали 15 албанских слика. Тако смо одржали јавне изборе да изаберемо слику која ће ићи с нама на пут око свијета. Како се испоставило, та слика је била од Лумтури. Заправо, то јавно гласање је био неочекивани почетак за гласачке картоне које смо касније користили да би симулирали комуникацију са публиком.

Када је дошла да достави слику није имала пуно времена. Дан након презентације и избора контактирали смо је и напосљетку успијели да договоримо вријеме састанка, али тог дана ми нисмо имали пуно времена. Тако смо се нашли на улици скакајући до једног мјеста на друго, а она нас је почастила зељаницом. Тражио сам јој да нам каже нешто о својој слици, али она није причала нити је разумијела енглески. У помоћ нам је пристигла магична Аурора, Темова жена, па смо напосљетку дошли до идеје иза слике. Слика се зове 'Балкан, ретардирана жеља'. "Па," рекла је, "можда је нормално то што имамо жељу да живимо заједно, али та жеља би могла једнако да се сматра бизарном, поготово овђе на Балкану. У суштини није важно како зовемо ту жељу, све док увиђамо да је заједнички живот нешто што је у једној мјери неизбежно."

25 Хакан Гурсоитрак
Марс

Током нашег другог међународног путовања које смо радаили за пројекат стигли смо до Истанбула. Берт Херменс нам је помогао на том путовању. Берт је умјетник из Ајндховена који добро зна како ваш рад може да буде много више цијењен изван вашег региона, те нам је отворио много врата преко Гаранти платформе. Прије него што смо урадили иједну презентацију, у периоду зачећа идеје, дозвољено нам је да истражујемо архиве Гаранти платформе у потрази за умјетницима које би могли позвати да учествују. Од наша четири изабраника, само два умјетника су знали енглески, што нам је било згодно.

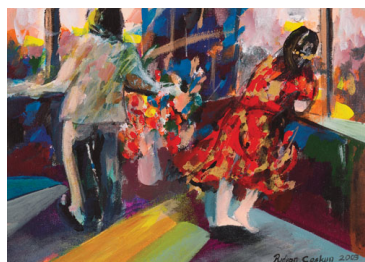
Сваки је урадио слику, а наш пројекат је оставио значајан утисак на једног од њих: Хакана Гурсоитрака. Телефоном ми је објаснио да никад не би могао направити договор са мном без да ме погледа у очи. Тако да сам отишао код њега. Он живи и ради у Ескесехиру, неких 150 километара далеко од Истанбула, мада смо ми свакако ишли у том правцу. Када сам дошао до академије гђе је радио одвео ме је у учионицу и тражио да причам његовим ученицима о свом концепту, лукаво се користећи разредом да би добио тачан превод мојих питања упућених њему.

Послије смо отишли његовој кући гђе смо виђели на ТВ-у да је то јутро негђе експлодирала бомба. Уствари бомба је била недалеко од мјеста гђе смо паркирали жути камион. Веома се узнемиро. "Мој отац је говорио да имаш једну руку за политку, а другу за религију, и да оне не могу заједно да раде," рекао је, будући да су га секуларно одгајали. "И сад имаш пар идиота који ово не разумију, па се користе насиљем и бомбама. Цијела земља је под стресом. Ако се ствари овако наставе, све ће да оде доврага. А ти хоћеш да ти насликам слику о нади. Е па, пожели ми срећу. Требаће ми."

Такође смо позвали пар његових колега, учитеља са академије. Супер смо се провели. Договорили смо се да ћу доћи да купим слику за шест недеља. Шест седмица касније, кад смо се нашли, кућа је била пуна људи који су се смијали и размјењивали приче из свакодневнице, док је Хакан био по страни, све док нисмо нашли мало времена једно за друго.

"Гледај," започео је, "моја слика се зове 'Марс', и тиче се типа у средини. Он је радознао. Увијек одлично виђети радознале људе. Они су у потрази за нечим, док други не траже ништа. Они само чекају. Не знамо хоће ли бити сретни када тип у средини пронађе нешто. Можда чекају типа да одустане, па да онда могу рећи, "јесмо ти рекли да нема ту ничега." Можда му се већ смију..." И наставио је Хакан тако све док ођеданпут не рече, "Видиш. Направио сам одличну слику. А ни прича ми није лоша, тако да ти нисам улијевао лажну наду."

26 Ридван Цоскун
Другачији прозори

Наш пријатељ, Хакан, је такође позвао своје колеге са академије у Ескишехиру. Један од њих је био Ридван Коскун. Веома је забаван и ведар. Позван је у пројекат кроз два минута, да би послје провели цијелу ноћ причајући о други стварима. Следећег дана само отишли, обећаваши да се враћамо за шест седмица да купимо слику.

Кад смо се вратили, било је очигледно да се нешто догодило. Није то више био онај забавни, ведри лик с којим смо причали кад смо се упознали. То је било невјероватно. Елем, пошто смо провели неко вријеме с њим, питао сам га шта је било, а он ми рече да се оженио Неклом, колегиницом са академије. У тих шест седмица док смо били на путу, први пут су се посвађали као брачни пар. Ја сам мало ношалантно одговорио, "О, надам се да није било страшно." А он је

експлодирао: “Није сташно? Није страшно? Јеси ли се икад посвађао са сопственом женом а да није страшно? То је немогуће. Свађа са женом је увијек страшна. Заправо си сретник ако уопште знаш о чему сте се свађали, јер смо се ми посвађали око ничега. Како да окончаш свађу која се води око ничега? Не знам одакле би кренуо да ријешавам ништа.

Било је јасно да је и даље био љут, док је препричавао своју ситуацију о ничему. “ На крају,” рече, “ једино што сам могао да урадим је да насликам слику о томе. Дај да објасним. Видиш, када жена и мушкарац гледају кроз исти прозор, у исти прозор, у исто вријеме, и даље не виде исту ствар. Конташ? За оне који не контају, могу бити прецизнији. Видиш, кад ја са својом женом гледам кроз исти прозор, она види спортско ауто како пролази. А у исто вријеме, ја видим предивну жену у спортском аутоу како пролази. То нису исте ствари, јел’ да? Ето, надам се да ме неће превише мучити око тога.”

61 Митјок Корзун
Не трпи срања

Мој град и наш алтернативни клуб, под именом 2Б, контактирао је многе људе у Минску. Тако да нас није нимало изненадило да је једно платно завршило у Белорусији, али оно што нас јесте изненадило је колико брзо нам је дошло натраг. И као да је тип знао шта ће нас све касније дочекати, своју слику је насликао као прокламацију коју ћемо касније примјенити и за нашу ситуацију. Користили смо је кад год је било прикладно. У међувремену, чини се да је изјава постала политички и морално релевантнија.

63 Сенад Алић
Учити се лету

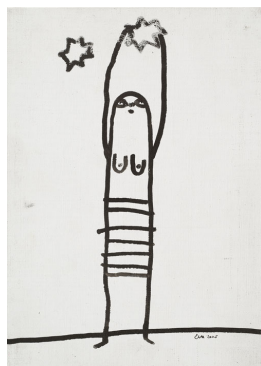

Након извијесне количине путовања, наш жути камион је претрпио значајну штету, те смо тако остали питајући се шта нам је чинити. Међутим, слатка Кира која је виђела неколицину наших презентација у Низоземској, нас је убједила да наставимо. Али како када нисмо могли да путујемо. Тад нам је објаснила да човјек не мора да путује свијетом да би упознао свијет. Могли смо позвати странце који су живјели у Низоземској. То је, наравно, била сјајна идеја и заједно у сарадњи са Аидом, организацијом која подржава избјегле умјетнике с боравком у Низоземској, позвали смо преко 80 умјетника 80 различитих националности. Једна од њих је био Сенад Алић. Био је пун самопоуздања, али опет скроман. Понудио је да позове умјетнике који су живјели у холандским избјегличким центрима, будући да је он исто био избјеглица који је у то вријеме радио за Аиду.

Његова се слика зове 'Учити се лету'. Видимо типичну не-холандску даму и неколико кокошки. Заправо, рекао је, ове кокоши су метафора за избјеглице. Односило се то на то што у Низоземској избјеглицама није дозвољено да раде или да студирају. Једина ствар коју могу радити је да чекају у избјегличким центрима. Примају мало новца које могу да потроше у оближњем супермаркету. И чекају. Понекад чекају по три, пет, некад и осам година прије него што добију ријешење о свом статусу. Осим у то доба. Тада се по Низоземској ширио птичији грип, а имали смо милионе и милионе кокоши. Огроман је дио привреде, па се нешто морало учинити. Ођедном, избјеглицама је допуштено да раде. Морали су да убију милионе кокоши за најнижу могућу плату. 'Од тада, за мене, ове кокоши су метафора за избјеглице,' рекао је. 'И погледај ову жену! Шта ако јој се не свиђа овђе? Куда она може да оде? Нема папире, нема новца, нема одредиште, нема дозволу, као већина избјеглица. Једини начин да стекне мало слободе у животу је да се почне учити лету.'

130 Ева Нордус

Гђе људска нога није крочила

Из Пентимент академије у Хамбургу, стигла нам је ова брза идеја од једне малде жена са једноставним прилогом: 'ићи и додирнути звијезде'.

214 Абдул Зиган
Без наслова

Ово је заправо био почетак нечег сасвим другачијег. Како? Па почело је са 'Упознајом Африку', културним фестивалом који је окупљао људе широм Африке. Ови људи су такође водили један хуманитарни пројекат у Буркини Фасо. Питали су нас да ли би могли поњети платно у Буркину Фасо па да нам врате локалну, традиционалну умјетнину да се уврсти у покретну изложбу 'Покажи наду'. Наравно. Супер. Волим такве идеје. А и они их воле.

Али после су се морали суочити са афричком реалности. Посјетили су умјетника, Абдула Зиганија. Прихватио је позив за учешће, али његови гости су могли да остану само неколико седмица па кад су дошли да преузму слику, она још увијек није била завршена.

Вријеме је битно, зар не? Међутим, дата им је једна друга слика. Исти договор, али је била већа. Није било друге опције него да се прихвати овакво ријешење. Једини проблем је био то што су димензије замјенске слике биле превелике да излажу и складиште исто ако остале слике. Неко вријеме сам се питао шта да урадим по том питању, и на крају сам одлучио да је мало одсјечем, наљепим на наше платно и да је придружим колекцији. Зато видите само једног и по јелена. Локални умјетник тако нешто никад не бих урадио. Ово се испоставило као први пут да сам сијекао оригинално умјетничко дијело, и било је посве чудно, застрашујуће. Али што се мора мора се, а оваква искуства су ме навела на сопствени рад са колажима. Слика 943 у овом каталогу је примјер те технике.

215 Моник Рутен
Земља Снова

'Тиче се идеје (а и наде) да ће мала и велика дијеца моћи наставити да се изражавају и уживају у својим сновима и фантазијама,' рекла је. Ову слику сам сагледавао изложену међу стотинама других, и примјетнио сам да увијек изазове посебну количину пажење од једног посебног дијела публике. Не могу сасвим да опишем тај дио публике, мада су увијек у питању жене. Не могу да се присјетим да ли је било сличности у њиховим утисцима, осим што могу да кажем да су убичајно били интезивни и лични, скоро привати, као да су биле захвалне на чињеници што сам излагао нешто што су оне разумијеле, а ја нисам.

238 Хелена ван Стрален
Препознавање

Ова слика је такође објављена у Ротердамском каталогу, 2007 године, тако да је добар примјер тога колико је другачије писати причу о слици након што је изложена и након што јој се значење развијало током година излагања. Приче увијек расту, као у глумим телефонима. Слика носи назив Препознавање, гђе препознавање занчи двије ствари. На примјер, једна врста препознавања је када ја прихватим да ођећа коју носите на себи припада вама. Не могу само тако да кренем да сликам по њој. Препознајем да је та одијећа ваша. Друга врста препознавања је нешто овако: замислите да се шетате кроз шуму, међутим, испостави се да је та шума заправо огромна џунгла. И тако ходате данима, и данима и срећете змије, дрвеће, птице, црве, мраве и тако даље. Првог човјека којег сретнете, не битно био он мали или велик, мршав или дебео, зелен, плав, црвен, ви ћете га препознати као неког ко припада вашој врсти. Препознавање.

Ове две врсте препознавања заједно раде годинама да би створиле оно што зовемо 'социално друштво. "И сад се надам,' рече Хелена ван Стрален, "да ћемо схватит да је то дио наше природе. Има људи који ово желе да виде као нашу културу. Али шта се онда деси? Имате културолошке варваре, диктаторе и религиозне фанатике који желе да промјене културу. Али природа се не може промјенити. Можемо само да прихватимо оно како природа функционише."

290 Изабела Саутвуд
Без наслова

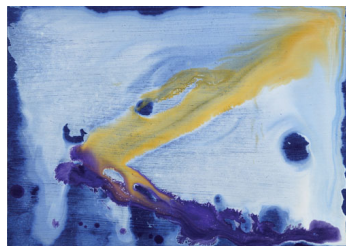

Избјегавао сам да посјетим Ијан Саутвудов вебсајт. Речено ми је да одем на сајт и да га погледам, али сам тамо нашао само фотографије, а наша изложба је била посвећена сликама. Онда сам на дну његове радне биографије видио коментар који се тицао фотореалистичног сликарства. Јесу ли то све биле слике??? Тако сам на крају контактирао овог веома сусретљивог човјека, који је саслушао мој приједлог и рекао: "Учествоваћу али само под једним условом." То је углавном могуће, јер сам поприлично флексибилан, мада увијек је добра идеја прво саслушати услов прије него што се на било шта пристане. Рекао је: "Хоћу да ми просљедите два платна, једно за мене, и једно за моју ћерку." Ако мене питате, то је предобар услов тако да смо се договорили. Неколико мјесеци касније дошао сам да преузмем слике које су објављене у колекцији из Хага, будући да су отац и кћер обоје живјели тамо, иако је Јан Британац, а Изабела је рођена у Хонг Конгу.

"Као што знате, ја припадам најмлађој генерацији. Надам се, када моја генерација буде довољно сазрела, да ћемо бити довољно мудри и снажни да очувамо нашу планету и да је дамо у добром здрављу следећој генерацији, мојој или вашој ћеци, на примјер. Али се исто надам да ће тренутна генерација исто урадити и за нашу."

Још један разлог за објављивање ове слике је то што током наших уличних презентација, као и фестивалских, питали смо публику да изабере своју омиљену слику или причу. Током година, примили смо преко 300 000 гласова из публике. Ова слика је била најпопуларнија. Сада, након 20 година знам зашто. Прво, најважнија ствар је остварити контакт и ово се може примјенити на умјетност такође. То чинимо углавном путем вида. Тако да ако се 5% публике свиди изложба али им је тешко да изабере омиљену слику, онда ће изабрати контакт који се одвија преко очију. А 5% публике је обично довољно да доведе слику на мјесто најпопуларније слике у изложби. 300 000 гласова је надам се довољно да докаже овај принцип.

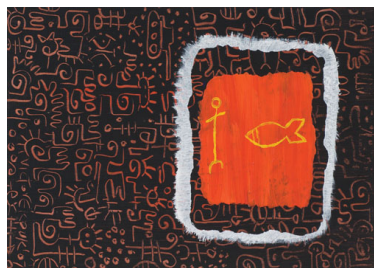
318 Антонио Пури
Без наслова

Док смо ужурбано радили и путовали с камионом, колекцијом и идејама, сретали смо се са појединим умјетницима чији је темпо био много бржи. На крају крајева, носим много више наклоности друштвима спорог прогреса. Са Антонијом Пуријем ме је упознао Баскар Ханде, Индијски учесник из Хага који је, такође, преузео одговорност да носи платна у Индију. Антонио је једно вријеме радио у нашем граду те смо се ту и упознали. Како то иначе не бива, слику ми је дао током вожње када сам се понудио да га превезем из Амстердама у Хаг.

Рекао сам му да ми треба моја мала свеска да би прецизно забиљежио појединости његове приче. Али он је само наставио пошто ми је дао слику. Све се то већ одиграло. Касније, написао сам на нашем вебсајту: ' Прича, или барем како су ствари повезане, ми је испирчана у току вожње. Дуга вожња може да буде одлична за добар разговор, али је поприлично зезнуто сјетити се свега што је речено. Не бих желио да вам дам испретуран сажетак, мада се јесам научио о брзини и миру господина Антонија Пурија, и и даље сам одушељвен.'

333 Виктор Екпук
Вечерње новости

За колекцију из Хага, господин Баскар Ханде је такође прикључио Викотра Екпука. Планирао сам пут у Хаг да преузмем слике од тамошњих умјетника, за неколико седмица. Међутим, недељу дана прије, добио сам пакет у пошти које је садржио ову слику. Видим човјека, и рибу и пар шара. Елем, назовем Виктора, а он ми каже: "Извини друже, морам на пут и нисам хтио да касним, па сам је послао." Добро, али сад немам ни причу, ни слику умјетника како држи своје дијело. "Имам и то. Послаћу ти за двије седмице, не брини се."

Сад, не знам да ли знате колико дуго траје пет босанских минута, али ја сигурно не знам колико су дуге двије нигеријске седмице. Па сам сјео чекати... Прошла је једна седмица, па двије, и тачно у минуту стиже порука од Виктора под насловом, 'прича и фотографија'. Прича, мислим се, није лоша. Наслов слике је 'Вечерње новости'. Схватио сам је, али не сасвим. Какве везе имају овај човјек и риба са вечерњим новостима? Али сам онда поново погледао фотографију у којој умјетник држи своју слику у рукама, и примјетио да је он држи вертикално, не хорзионтално. Видите?

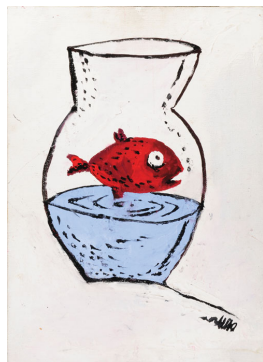
А, јеботе! Риба постаје бомба; човјек пада мртав; и са насловом на уму, види се да се сцена одиграва на ТВ екрану. А онда, кад се добро загледате, видићете разне ствари ишаране у позадини: песницу, авион, пушку и његов аутограф. И кад поново прочитате причу тешко ју је онда заборавити: "Људи су се навикли да ратују. То је чудно само од себе, али претпоставимо да је само неких 10% људи стварно заинтересовано да води рат? Шта онда радимо у међувремену? Приказујемо рат свим људима на планети. Како болесна традиција. Надам се да ћемо користити телевизију да пренесемо и понеку добру вијест."

372 Синиша Павловић
Тера Иикогнита

Синиша Павловић је одрастао у земљи коју су звали Југославија. Након њеног распада, регија у којој је оно живио већину свог живота, наново је названа Србија. Током година транзиције десиле су се многе ствари које су напросто невјероватне. На примјер, српски фубалски тим је искључен из европског првенства у фудбалу 1992 године, као да би то икад натјерало народ да престану да вјерују својој власти. Резултат тога је био то што је Данска дошла као замјена побједивши те године. Резултирало је то још нечим. Народ у Србији је снажно доживио осјећај изопштења. У древним временима, ако би вас друштво прогнало, односно изопштило, прије или касније би умрли јер је било немогуће преживјети сам. Тек касније смо кренули градити затворе и развијати системе финансијских казни. Али прогнанство је било најтежи могући вид казне. Тако је Синиша рекао: "Надам се да ће људи схватит бол прогнанства, и с тиме се надам да се такво нешто никад неће поновити."

375 Масоуд Схоја Табатабај
Нада за Будућност

Масуд Шоја Табатабаџ позвао нас је да поставимо изложбу у Ирану. Е сад, таква ствар не иде олако нити се дешава аутоматски. А у сваком случају, Иран је земља о којој људи слабо шта знају. Једина ствар у коју можете бити сигурни је да у ништа не можете бити сигурни. Речено ми је једном да ћу срести најгостољубивије људе на копненом путу до Индије, и то се у крајности испоставило као истина.

Прво је Масуд морао да провјери да ли ће допустити излагање наших слика и да ли ће бити у скалду с тамошњим правилима, радећи заједно са дирекотром иранске куће умјетности. На крају смо морали избацити двије слике из изложбе. Путовали смо с Бартом Вирсмом и Иреном ван де Вал који су велики путници и који су нам се придружили на овом великом путу. "Цензуришу нас," брзо су примјетили. Али то је ствар перспективе, зар не? Да, нисмо могли да изложимо двије наше слике, али смо могли да изложио 80 других слика. Свака ситуација има двије стране.

Ипак, није све увијек било сасвим јасно. Барт и Ирена, за примјер, имају ГПС уређај које користе у својим путовањима. Обично, када стигну на неко ново мјесто, једноставно притисну дугме и оду у шетњу, узму рикшу или такси и започну обилазак. Када желе да се врате, притисну дугме и одма знају пут назад кући. Али сваки пут када су хтјели да се прошетају Техераном, Масуд би рекао: "Мој син ће да иде с вама." Када се ово поновило по трећи пут, рекли су: "Шпијунирају нас." Хајде, то јесте, али зависи како на то гелдате. Такође су имали водича и преводиоца уза се.

У међувремену, Масуд се одлично сналазио са организацијом; одличан смијештај, транспорт до центра града, локације за изложбе, превођење, храна, боја, интернет, све.

Он је директор иранске куће цртаних филмова која је основана у току комунистичке револуције, касније евентуално претворена у религијску револуцију. До тад иранска кућа цртаних филмова је постала државна организација. Веома су добро организовани што је и разлог зашто тако често виђамо иранске аниматоре на међународним такмичењима.

Опет, ствари никад нису биле сасвим јасне. Почели смо се питати: да ли је Масуд човјек који штити аниматоре од државе, или је он онај што каже: 'Одавде нема даље.' Не може се знати. Никад ниси сасвим сигуран. И чак кад га питаш на најљубазни могући начин, чак када би се зближили и када би га одвео на неко мјесто гђе сте сигурни да нема ко да вас чује, он би вам опет дао друштвено и политички прихватљив одговор, тако да никад не бисте били начисто.

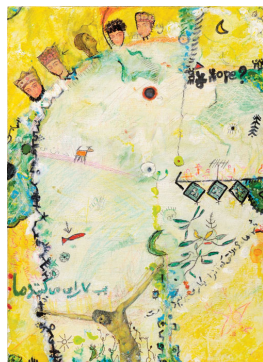
У међувремену, Масуд је, спретан и паметан ко што јесте, примјетио нашу кутију са празним платнима и узео једно, а послије га окачио у канцеларији тако да је сви виде. Задњег дана наше посјете када смо отишли да се поздравимо с њим и његовим особљем, виђели смо платно испуњено овим мали цртаћем. Мислите о цртаћу шта хоћете, али оно што ми је рекао је: "Видиш пријатељу. Ево моје слике. Ово сам ја. Надам се да ћеш имати шта лијепо да кажеш о мојој земљи." Ради смо да му одобровољимо.

378 Неха Сутар
Изгубљено Краљевство

Понекад је историја сасвима погрешна. Мислим, не у смислу како су се ствари одиграле, иако и на томе би се могло радити, али има нешто погрешно у начину на који се сјећамо и предајемо историју. Сви ти брутални краљеви који су губили и побјеђивали ратове, клали људе и богатали се су добро забиљежени у историју. А о оним скромним, добрим краљевим се ријетко кад прича. Никад не добију митски карактер. Заборављени су. Тако и изгубљено краљевство. Побјеђено временом и заборављено у хроникама и историјским списима. Најизбугљенија краљевства су била мјеста мира, и могла су да буду инспирација за бољи свијет.

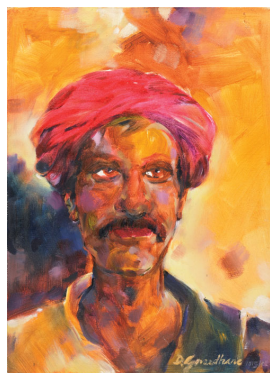
381 Кејван Азад
Хокеј Хеј

Наш вољени пријатељ, Херман Дивендал, је човјек са визијом. У посјети Ирану, знао је да ће једног дана, прије или касније, стићи ту. Узео је празно платно и позвао локалног умјетника из Техерана да нешто наслика. Када смо напоскон стигли тамо у нашем жутом камиону, дошли смо до његовог броја телефона. Тако смо се упознали са Кејван Азадом. Као што је то уобичајно у Ирану, мораш да слушаш и говориш између редова, посебно кад имаш много тога да кажеш. На овај начин Кејван и слика, почевши страга. Имамо једног типа и људе који плешу око њега. Будући да нема крст, изгледа као да лети. А шта је то што људи стварно на крају желе???

Мимо тога, имамо лица и текста, са једно фразом која засебно позива на дискусију: " Не треба нам доктор." Ко је доктор? У сваком случају, сугестија је да се спусте штаке и да се крене у слободу. Још један дио текста каже 'Хокеј Хеј', што значи нешто приближно ономе 'добар је дан за умријети', али то прати једну сасвим другачију културу. Мистеријозна слика која показује комплексност односа између друштва и појединца.

382 Данцај Говердане
Земљорадник је истинска нада Индије

Упознали смо се у привременом умјетничком центру у Нашику гђе је организовао нашу изложбу. Дана кад смо постављали изложбу неко вријеме смо провели

заједно и стигао сам му испричати неколико прича. Запањујуће, одмах следећег дана, током изложбе, он је причао ове исте приче публици. Слушао сам га. И иако ми његов језик није био познат, био сам сигуран да их препричава тачно онако како ја то радим. Могао сам да то препознам у интонацији. Послије сам га питао како је то могуће. Његов одговор ме је засмијао. Рекао је да је одувијек био глумац па му је памћење текста била смијурија. Али прије свега, када је прочитао моју радну биографију схватио је да смо слични. Обојица смо аутодидакте.

Сада је почео да слике да би проширио своја знања о умјетности. Ово је земљорадник из Раџастана. "Нама у Индији, нама вазда говоре да морамо да чувамо нашу привреду. Да пазимо на њу. Али данас је привреда толико нарасла да земљорадничка ђеца немају више земље и морају да се селе у градове; грађевински магнати купују плодну, обрадиву земљу; сиромаштво у селима тјера људе у агресивност, стрес и алкохолизам. Зар није дошло вријеме да се престанемо бринути за привреду и почнемо се старати о најслабијима међу нама? То би помогло народу, али и планети. То је моја нада." Заправо, у том тренутку Данџај Говердане је испричао једну од најуниверзалнијих прича модерног свијета.

430 Санџај Кширсагар
Буфало

Које год боје буфало заправо био, мљеко му је бијело. Бијела је боја дијељења добра другима. Слика је о дијељења добра и равноправности за све.

432 Сагара Кондавал
Романтичар

Људи ме питају: одакле ти све ове приче? То је заправо веома једноставно, посебно у мјесту као што је Амстердам. Позовете сликара, пошаљете му, или њој,

платно, закажете састанак за неколико мјесеци да дођете по слику, а онда питате сликара која је везе између њихове слике и наде. О томе могу да причају чак читав сат, с лакоћом. Исјечете 57 минута и ето га: кратка прича од три минута. Ово функционише на много мјеста, али не и у Индији.

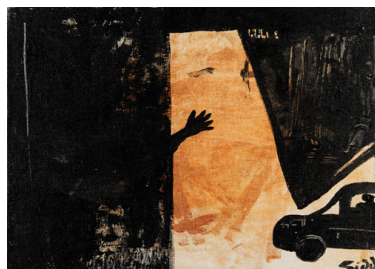
Господин Сагара Кондавал су позвали у пројекат наши партнери, па када смо стигли у Пуне он је донио своју слику у Вајшвик галерију. По улазку у собу гђе смо се окупљали са умјетницима, он се благо наклонио, а онда нам пришао, понов се наклонио и промрљао: "Ко сам ја да ми је дозвољено да учествујем у овако великом пројекту?" Дао нам је ово, замотано у пластичну фолију, опет се наклонио и намјерио се да оде.

Брзо сам отпаковао слику и угледао ово – дама са цвијетом лотуса и неколико зечева који нешто раде у позадини. Повикао сам за њим: "Господине! Господине Кондавал! Имате ли времена да нам молим вас кажете коју ријеч о овој слици?" Али, иако су се Гос. Кондавал и његов колега вратили, њего одговор је дошао на веома лошем енглеском: "Не... Не знам." "Али о чему се ради на овој слици?" Опет, одговарао је с окљевањем, да би на крају рекао: "Не знам."

Понекад морате да посегнете за свим својим шармом и искуством да би извукли одговор од људи, а ја сам се с почетка питао да ли Гос. Кондавал заправо прича енглески. Питао сам га о цвијету, па о позадини и дами, а он је ођедном проговорио, опет на лошем енглеском: "Слика зове се, Романтичар." Добро, наставио сам са питањима. Шта је посебно у вези ове жене? Шта је представља цвијет лотуса? "Жена чека мушкарца," одговори он нагло. А ја се запитах, "Чекај мало! Ова жена чека неког мушкарца, или чека свог мушкарца? Мала али значајна разлика, ако мене питате." "Жена чека свог мушкарца," кратко је одговорио.

Ето, тако то иде у Индији. Било је монго умјетника који су једва давали одговоре на моја питања, који нису били ради да причају директно о свом раду, јер су, прије свега, били сликари, а не приповједачи. Требало би ми и по 45 минута да би измолио пар ријечи, па сам једном, само једном, изгубио стрпљење. Рекао сам господину Кондавалу, "Можда се нада да га неће заболити глава." А Гос. Кондавал ме погледа изненађен и рече, "Е та вам је добра. Наставите тако."

438 Сидарт Керкар
Надам се да се опет видимо

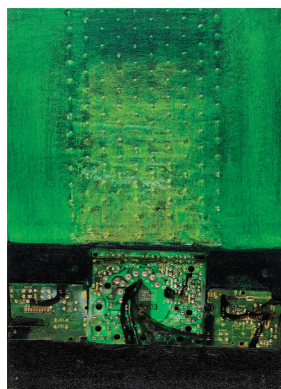

Сидарт нам је био један од најмлађих учесника, можда је имао 11 или 12 година. Његову сам слику често користио у завршници наших презентација. Испричаћу вам причу како је причам на сцени:

Е ово вам је слика од Сидарта Керкара. Ко свог сина назове Сидарт Керкар? Па његов отац, наравно, Субот Керкар. Излагали смо нашу колекцију у његовој галерији у Гои. А у Гои је било вруће, па је Субот рекао свом сину: "Постарај се да овај бјелац има шта да пије, иначе ће се онесвјестити. Тако је Сидарт долазио мени с чашом воде, па још једном, па још једном, па још... "Хоћете ли нешто друго? Кафу?" "Нека хвала, не бих кафу, али можда чаја или колу." Није проблем. Па је донио чај и колу, а онда још чаја и коле, да бих након неког времена схватио, "Па њега баш боли за пићем, њему се слушају приче које смо причали публици.

На крају, посљедњег дана, пришао ми је и рекао: "Еј, и ја би да учествујем у овом пројекту. Хоћу да се укључим." "Добро," рекох, "али ово је за умјетнике, схваташ?" "Али ја јесам умјетник," рече овај малац од око 12 година. Питао сам га: "Значи, сине, ти си умјетник?" Мало се одмакао, али не превише. "Ум... не... али ћу бити," рекао је. Схватио сам да је то озбиљно добар одговор, али сам му морао рећи да нема пуно времена. Морали смо ићи идућег дана, ујутру. "Радићу на слици по ноћи," одговорио је са убјеђењем. Добро, два одлична одговора којима се нисам могао одупријети. Дали смо му платно. Следећег дана, био је ту у пола 8 ујутру, свјеж, лијепо обучен, обријан – не тако тежак подухват за дванеастогодишњака – и понудио ми платно. Попели смо се у кола, а он је повикао: "Ћао! Надам се да се опет видимо!"

439 Субот Керкар
Повежи

Породица Керкар у Гои је сјајна. Њихова породична традиција је да прво мораш да радиш за друштво, па тек онда можеш да радиш на личном развоју. Имају пуно образованих чланова: доктора, зубара, хирурга. Након што ураде свој дио за заједницу отворе умјетничку галерију. Можда је то било у зачећу традиције, или у зачећу жеље да се започне нова традиција, нисам сигуран, али је свакако инспиративно. А Субот је савјесан човјек који прави изврсне инсталације од

ствари које пронађе у природи. На малом платну које смо му дали, није могао да а да се озбиљно не осврне, поготово с обзиром на тему.

Не заборавите да је Индија једно напето мјесто са милионима људи, десетинама језика, многим религијама и екстремном разноврсношћу. Тамошњи терористички напади су подигли тензије. Модерно друштво је комплексно. У исто вријеме свјестан је технолошког напретка човјечанства које би, теоретски, могло да ријеши многе друштвене неправде. Опет, телекомуникације би многи могли искористити против 'слободног' друштва. Слика је без фиксне приче са многим могућим гелдиштима о савременој реалности, фокусирана на могуће и жељене везе.

444 Арадна Тандон
Без наслова

Прича за 'Покажи наду' није никад испричана. Било како било, ова слика је о старању; старању за породицу, за једне друге, за човјечанство и за цијелу планету.

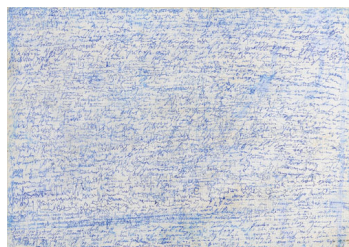
456 Налан Јиртмач
Дениз

Напокон смо били спремни да наступимо у Хафријат галерији у Истанбулу. То нам је био сан откако смо стигли у Турску и посјетили Хакана Гурсојтрака по први пут. Путовање је нешто о чему се могло сањати, као са наших '80 питања око свијета'. Ствари су се на крају поклопиле и одржали смо фантастичну изложбу са пресмјешним преводиоцем, и са Дениз женом која је све припремила. Била је

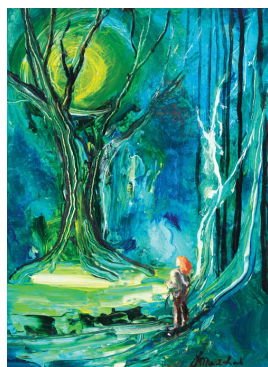
камен у мору пјеска, жена у коју би се било ко могао инстантно заљубити. А Налан Јиртмак је примјетила да сам ја то примјетио. Када смо наставили да путујемо, знали смо да смо се могли вратити, и да ћемо онда покупити њену слику. То се и десило када смо се враћали из Бангалуруа. У међувремену, она је насликала комад који је назвала Дениз, и то ми је одмах привукло пажњу. 'Ово је један други Дениз. Синчић мог најбољег пријатеља. Паметан је. "Нове генерације су нада овом поквареном свијету. На то се фокусирај!"

458 Гирт Барт
Без наслова

Има прича које је тешко читати, као што текст пјесме може да постане нејасан. Приче се преносе из генерације у генерацију. Приче се могу промјенити под стегом времена, као у игри глувих телефона под утицајем ефекта лепитра. Има прича које се не могу прочитати до краја. Попут ове. Посљедња фраза је исписана на дну овог платна, невидљива на овој дводимензионалној слици.

461 Леони Марешал
Земља нам треба

Леони Марешал је једна од фанова и потпорника покретне изложбе од самог почетка. Слика огледа забринутост које она и многи с њом осјећају поводом нашег понашања према планети.

462 Моник Прим
Без наслова

Име овог вајара, видео умјетника и сликара је вишак. Покрет се може пронаћи на овој слици. Нада заклања правац. Иде у више праваца. Помислио сам на Лота. Попут њега, побегао сам, осврнуо се и ствари су се претвориле у стубове соли. Снага модерних дистракција је величанствена. "Покажи вјеру" би било утисак повјерења. То је та мала негативна страна наде. Слабија је од вјере. Разумљиво је да се ово увијек не схвата. Још увијек је у покрету, као што прича и даље траје.

483 Азат Малик
Мој мали сан

Понекад завршимо на неком мјесту и питамо се како смо уопште стигли ту. Мислим... Волим да идем у школе јер су клинци увијек заинтересовани. Волим заинтересованост на фестивалима. На улици, људи су или заинтересовани за изложбу или само прођу поред камиона непримјећујући га. Волим многа мјеста, али некад завршимо у шопинг центру. Е то ми се баш не свиђа. Већина људи који нам приђу мисле да продајемо слике, али ми не продајемо слике (с неколико изузетака). Ми продајемо приче. А ми смо већ продали те приче иначе не би били у том шопинг центру. И још нешто, кад покушавате навести људе да дођу и погледају слике, или кад пођелимо гласачке листиће да би започели разговор, већина их има исти изговор: 'истиче ме ми паркинг'. Не знам за вас али кад већина људи дају исти одговор, ја постанем скептичан. Само људи без пара у џеповима се стварно заинтересују.

А онда се појавио један велики тип. Мислим, како га се ја сјећам, био је огроман: велике шаке, прсат, Руске црте лице. Што је био ближи камиону тако се све више

смањивао. "Какве љепоте, какве боје! Гледај колико су труда људи уложили у све ово. ШТА ЈЕ ОВО?", питао је. Ово је покретна изложба. Умјетници широм свијета показују наду. "Аха," рекао је. "У том случају, И ја би могао да учествујем. Ја сам из Татарстана и сликар сам, тако да могу да учествује." "Да, наравно," одговорио сам. "Па, имате ли платно за мене?" питао је, и игром случају имао сам. Договор је био да узме себи времена колико му треба па да ми пошаље слику и број телефона а би послје могао да добијем причу.

Неколико седмица касније, добио сам пошиљку са сликом из Омена, малог туристичког насеља у којем сам игром случаја живио кад сам био клинац. Телефонирао сам сликара и причали смо неко вријеме. И док смо причали о слици, примјетио сам да је кућа на њој из 1751. а ја живим у малој кућици, односно музеју која је изграђена 1884-е и исто је бијела само има стрмији кров. Па сам га питао: 'Азате, је ли ово твој атеље?' А он је панично одговорио: 'Ма не човјече. Шта си заборавио да слика треба да буде о нади?'

522 Ли Јонг-Сик
Покажи Наду

У Берлину ствари су се мало искомпликовале. На примјер: обично позовемо умјетника, закажемо састанак, пошаљемо званичну позивницу, па се послје нађемо да купимо слику. Али у Берлину нас је Михаела Хелфрих да причамо са умјетницима који су радили у њеном простору. Тако сам ођедном био у прилици да позивам 10, па чак и 12 сликара да учествују у пројекту. Док су понеки били пуни ентузијазма већ на половини моје презентацији, остали су били пуни питања. Није било лако то урадити док људи с осмјехом узимају платна. Тако је и Ли Јонг-Сик отишао кући с бијелим платном под мишком мислећи: 'Онај Холанђанин хоће да му ја сликам,' што није било баш инспиративно. Међутим, Ли је паметан и стрпљив.

Мјесецима касније, изводили смо изложбу испред Михаелине галерије као дио 48-ог 'Стунден НеуКоллн-а'. Он се опет појавио са бијелим платном испод мишке. Прво је питао: 'Добро, хоћу да се распитам о квалитету колекције. Нећу да се мој рад излаже међу лошим сликама.' Мало је разгледао и тај проблем смо брзо ријешили. "А добро, шта је с тим причама које помињеш?" Онда сам му испричао

неколико причита, а онда још коју, па смо на крају провели добар дио те топле вечери добро се забављајући са причама и сликама. Те ноћи Ли је отишао кући с истим оним платном испод руке, али овај пут је мислио: 'Хоћу да насликам слику оном Холанђанину.' Е то је сад већ инспиративно.

Посље смо с нашли да ми преда слику. "Започео сам озбиљно и онда се тако и мора наставити. Видиш тигра? Тигар је симбол Кореје. Моје земље." Мало сам пребрзо одреаговао и упитао: "Јужне или сјеверне?" "Ту је проблем и почео. Тигар је национални симбол и јужне и сјеверне Кореје. Испрва ме је то мало збуњивало, али сам касније сазнао да је тигар национални симбол Тајланда, Лаоса и Тајвана. И није то сад Бог зна шта. Орао је, на примјер, национални симбол Пољске, Албаније и Америке. На посљетку, бирамо животиње не да представљају нас Кореанце, или било коју другу националност. Бирамо да представе нас, људска бића. Е сад видиш овај тигар је угледан тигар. Он је један од најсофистицираних и најпаметних тигрова што постоје. Научио се свим форама које му требају да преживи од својих родитеља; зна и неке нове форе које је сам научио, а можда и чак неке које су његови потомци открили у новија времена." Слушао сам га помно, а онда упитао: "Чекај мало! Јел' ти сада причаш о тигровима или о човјеку?" "Видиш да сам насликао озбиљну слику," одговорио је.

528 Давид Бенфороадо
Рома, насеље у покрету

Морам вам рећи да је ова слика проблематична на фестивалима поготово кад је ту пуно клинаца, посебно оних паметњаковића од 5, 6, 7 година. Ђечаци који мисле да су мушкарци. Увијек хоће да чују причу иза слике са великим машинама и увијек морам да им испричам горку истину како ми је испричао Давид Бенфороадо. "Оно у шта гледате је циганско насеље. Цигани су стигли овђе веома давно као многи народи. Али они су овђе толико дуго да су постали дио разноврсне европске културе. Ово је слика о њиховој фантастичној музици и циркусантима, приповједачима, између осталог. Међутим, кад погледате на ситуацију данас, на мјестима као што су Србија, Мађарска, Италија, Словачка, Француска... Свуда заправо, уништавају њихова насеља; људе тјерају као да су животиње. Одвратно се осјећам када чујем аплауз који ово добија. Нада је за људе које гоне. Надам се да ће моћи нормално да живе, а не да их присиљавају на овај немогући номадски живот."

533 Јован Балов
Оно шта је био

Ммм. Неки људи праве прељепе слике, али стварно намуче приповједача. Јован Балов је један од тих људи. Заправо, он нас је повезао са великим бројем међународних умјетника у Берлину. И сваки пут кад је то радио оставио бих своје платно које смо му дали сликару којег је позвао, остављајући себе без платна. Тако је поменуо, када сам му донио треће платно, да је портретиста, а не прави сликар са неком поруком или причом.

Међутим, те ноћи сам био у његовој галерији у Ведингу гђе је он излагао своје радове и ту ми је испричао о свом претходном послу. Морао је да наслика четири стара Њемачка сликара из 16-ог, 17-ог и 18-ог вијека тако да није било фотографија по којим би их могао сликати, па се денуо на пут по Њемачкој тражећи статуете ових умјетника да би их могао усликати и радити по тим сликама. 'Међутим,' рече, 'статуете немају очи. Тако сам им свима сликао своје очи.' Зашкакиљан његовим ријешењем, нашалио сам се: " Можда за мој пројекат си могао насликати портрет Тита са својим очима." То га је баш насмијало. Те ноћи, као и следећег дана, рекао је да је то сјајна идеја, а седмицу дана касније испоставило се да је и даље. Па је то и урадио. Међутим, Тито је био тако импозантна фигура да се Јован одлучио за портрет гђе су му очи биле што мање могуће.

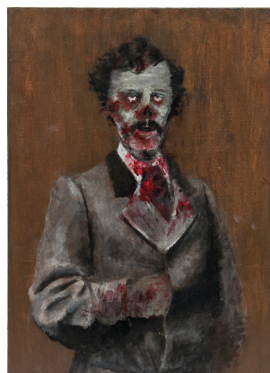
Одмах се могло рећи да је човјек професионалац. Три пута сам га питао који је однос између слике и наде, и три пут ме је човјек професионално изигнорисао. Резултат тога је да сваки пут када су ме људи питали за ову слику, ја стварно нисам знао шта да кажем. Мислим... Рећи ништа о овом човјек није уреду, бар не за мене. Опет, радије бирам да причам туђе приче само користећи се сопственим ријечима. Тако да, шта рећи у овом случају? Још једна изузетна ствар је било то што су га углавном људи из бивше Југославије препознавали. Мој скромни закључак је да сви остали морају да уче још о историји. Тито има још много тога да понуди, осим да буде само једна стране у историјским књигама.

553 Стивен ван Калкар
Не надај се јаду у Најки граду

Направили смо посебан одабир слика за глобалну конференцију о раду ђеце која је одржана у Хагу и коју је посјетила краљица Холандије заједно са јединм клинцем из Индије који је насликао једну малу слику. Један број наших сликара су насликали додатне слике за овај пројекат, а исто смо тако позвали и неколико сутдената. Тако смо дошли до слике од Стивен ван Калкара. То је заправо интермедијална слика са јаким насловом 'Не надај се јаду у Најки граду'. Ова порука заправо постаје све више и више релевантна.

540
Кормак Грејам
ЈЊБ

Кад ми је Кормак Грејам причао о овој слици, био је је веома јасан. "Надам се да ће ствари постати јасније – у животу, у историју, свуда." Наставио је са смијешним примјерима, па је напосљетку поменуо Фејсбук. "То је поптпуна лудница. Људи направе сјајан профил, а кад их сретнете у правом животу сазнате све њихове прљаве ситнице. Волио бих само кад би ствари биле мало јасније." Поприлично се узнемирио, а посље смо, ни сам не знам како, почели да причамо о рату, па је он рекао: " Не знам ко је ово рекао, да ли Гебелс или Черчил, али ишло је овако, 'Најглупља ствар које икад можете направити, је да стварате пропаганду у коју ће

те сами почети вјеровати.' Ствари би требале бити јасније. Зато сам насликао ову слику, ЦВБ, што стоји за Џон Вликс Бутс.

"Имаш појма које то? Нисам ни ја знао. Он је био тужилац Ли Харви Озвалда, човјека који је убио Џон Ф. Кенедија (човјек који је наводно убио...). Џон Вликс Бут је упуцао Абрахам Линколна... наводно. Али није сасвим јасно шта се десило. Ствари би требале бити јасније. А стварно је болно када убију вођу неке земље, па чак после 50 године и даље се не зна шта се стварно десило, а људи почну да измишљају свакаве теорије. Зато се ја надам да следећег пута кад убију неког пресејдника знаћемо засигурно, и одмах које то урадио. Тако је боље за свију. Осим наравно за пресејдника, али то је оно што зовемо колетрална штета."

555 Натали Куик
Држати с ове стране

Једна од најљепших дама које сам икад упознао је држала свој платно код себе поприлично дуго. Трпало јој је то вријеме да би се вратили са оваквим радом. Кад је дошло вријеме да преуземо слику, она је сасвим демолирала платно дајући му још димензија са прељепом полеђином. Рекла ми је да има пуно садржаја али он није приказан. Слика се зове 'Држати с ове стране' будући да се њене слике често могу поставити у различитим оријентацијама. Још увијек је у изради тако да се нема шта рећи. Шта год би се рекло било би недовољно. "Гурам себе изван својих граница, а изван граница ријечи су небитне. Као да нисам дио њих."

440 Канандаја Лал
Магарећи Живот

У пустињама Раџастана упознали смо једну фантастичну организацију која избавља малу ђецу из ропства. Нисмо тамо били случајно. Гледао сам

документарац о Бачапу Бачпан Андолану на ТВ-у, па сам записао име и контакт информације. ББА је подигла Кајлаш Сатјарти која је добила Нобелову награду за мир, 2014е године, заједно са Малалом Јусафзај. Пошто сам стигао у Индију, затражио сам посјету. Обично нису склони да примају посјетиоце, будући да штите рањиву ћецу и морају да се носе са мафијашким противницима, али су ипак пристали.

Провели смо се сјајно, размјењујући приче и у радионицама са ћецом. Канандаја ми је дао до знања да је био веома узбуђен што ће бити дио званичне изложбе. Направио је сопствено платно и послао га у галерију у Пуни. Изузетна је то слика, која је продана већ два пута током протеклих година, али нам је враћена да би наставила свој пут у изложби. У међувремену, новац од продаје смо посали у ББА. Сјајна, мала слика са поруком наде да ће ћеци прво бити дозвољено да иду у школу прије него што се одлуче каквим ће се послом бавити.

585 Едита Чернерич
Нада

Хух, шта рећи? Надам се да нећете превише гелдати телвизију и јести превише чипса. То вам стварно није добро за здравље.

599 Андреј Павлић
До тебе је

Рембрантова пресонификација Флоре је Атропос. Једна од три сестре судбине. Она сјече конач живота, који преде њена сестра Клото, а чију дужину одлучује трећа сестра, Лахесис. Послије Атропос постоји само смрт. "Али ја је зовем Саскија, инспирисан Рембрантом." Ми живимо с ове стране зида. Зид је шарен, али она се појављује у црном и бијелом, као што нам се чини наша стварност.

Зато се реалност види кроз ову малу рупицу. Упитао сам овог веселог човјека: 'Добро, ал' ко си ти да одлучиш шта је стварност?' Био је брз. Рекао је, "Хмм, да, добро. Исправка: ту, кроз ту малу рупицу се види стварност онаква каква би требала да буде." Па сам помслио, Рембрант... митологија... реалност... Овај човјек прича о пуно озбиљним стварима. То ме натјерало да испратим крај живота и да видим докле заправо иде. Иде све до полеђине платна гђе завршава са ријечима 'До тебе је'. Другим ријечима, будући да је до мене, говорио је пуку истину.

619 Тијана Којић
Будан

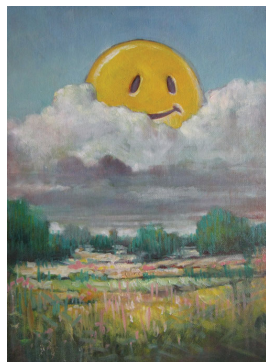
Тијана Којић је дама из Србије с којом се нажалост никад нисмо срили. Имамо мали хостел у Холандији гђе редовно излажемо ове слике, а ова слика се обично излаже у црвеној соби. Стигли су нам једном гости из Србије и један тип је препознао рад: "Види ово! Ово је сликала моја наставница ликовног." У међувремену, добили смо поруку од ње: "Нада је сан будне душе. Надити се значи улагати вјеру у рад у времену кад би лакше било сумњати. Неки виде безнадежни крај, док други виде бескрајну наду."

626 Наталија Станић
Нада

Моћ младалачког ентузијазма, очекивања, вјере у исход, надања... постојања.

636 Драгана Анђелић
Нада

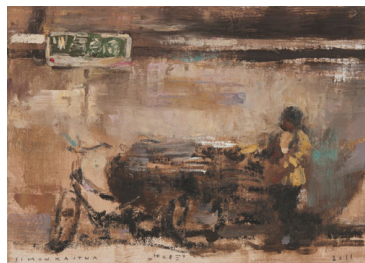
"Шта рећи о нади, пријатељу? Има је превише. Постала је једина ствар коју имамо у изобиљу. Нисам сасвим сигурна да је то добра ствар. Можда би боље било да имамо довољно хране, просперитета, забаве и могућности. Да се не би затрпала таквим мислима док сликам, направила сам ти ово. Послије кише дође сунце, надам се. Ова идеја ми је ублажила стрес и одгнала депресивне мисли. Док сам сликала заборавила сам на самоћу." Често ми чланови публике кажу како је ова прича веома једноставна, а ја обично покушам да им скренем пажњу на изванредан начин на који је насликан овај насмијани пејзаж.

637 Леон Зуодар
Атеље пун умјетника

"Полне атеље сликарјев." Веома је јасно. Миха га има, Вин га има, Пепе га има, Леле га има, а сликар Леон бих га исто желио да има. Атеље пун умјетника. "Фино је сликати, али још боље имати пријатеље и попиту коју чашу вина с њима."

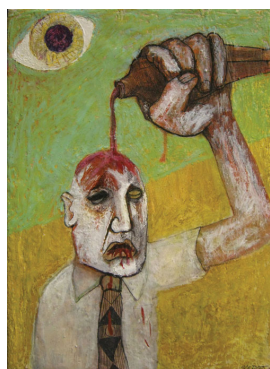
645 Симон Кајтна
Без наслова

Први пут сам се срео са радом овог умјетника у једној галерији у Љубљани. Сасвим изненађујуће, жена која је радила ту ми је дала његов број телефона, нешто што се не дешава тако често. Па сам назвао типа и објаснио да састављам колекцију из Словеније за пројекат 'Покажи наду' за програм европске културне престонице у Марибору. Стрпљиво ме саслушао, а кад сам завршио упитао ме: "Је ли то нека врста групне изложбе?" Заправо, да. На неки начин јесте. "Уреду," рекао је. "Хвала на позиву, али обично не учествујем у групним изложбама." Рекао сам му да је то уреду. Питати је џаба, као и дати одговор. Једноставно сам га морао питати будући да правим националну колекцију и не бих радио свој посао како треба да га нисам питао. Захвалио ми се на разговору и рекао: "Добро, увијек ме можете позвати кад завршите па да дођем и да погледам." "Уреду," рекох, "али најбоље би било кад би имао вашу и-мејл адресу." Тако сам је и добио, и запраов сам одмах послао учесничку позивницу, само да провјерим да је адреса исправн, и онда, видите...

Убрзо након тога ме је назвао. "Ви стварно путујете око свијета?" Па, да. Већ смо били у Индији, Ирану, многим европским земљама... "Bay! Волио бих да је тако могу, али ми жена никад на то не би пристала. Знате шта ћемо? Хајмо заједно на доручак. Она је тад на послу, а ја будем у свом атељеу, а тамо... Тамо могу да проведем цијели дан у Кини или гђе год хоћу."

634 Салвадор Серцео
Без Наслова

Када приповједате, користити се правом интонацијом је веома важно. А за ову причу мора те бити љути и изфрустрирани. Слику је наслика Салвадро Керцео у јеку "Окупирај" покрета (Оццупу момемент), који је настао са жељом да скрене свијету пажњу на нашу данашњу ситуацију. Видимо овђе човјека који баш и не изгледа добро. Послован је човјек. То видимо по прелијепој кравати коју носи. Овај тип, ко већина нас, је научио да добар бизнисмен се увијек труди да заради све више и више у сваком тренутку. Иако му је профит прошле године био и више него довољан, опет му треба јоп. Проблем је у томе што смо шворц. Нема више шта да се узме. И док Салвадор о свему овоме прича, ја се питам што је типу стваио кечап на главу. Али полако увиђам да то није кечап него људско биће чија је глава одсјечена, а бизнисмен покушава да сакупи задњу преосталу кап. Поред тога имамо око које све види. Око које припада свима нама. Јер свим ми замо шта се збива. Ја углавном, видим своју публику која потврдно клима главом.

669 Мања Микетић
Без наслова

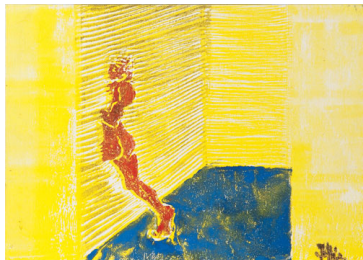
Често би одржали велико отварање када излажемо избор слика на некој новој географској локацији, па би нови умјетници прилазили у жељи да учествују. Ми им кажемо да је то могуће, али да не можемо гарантовати да ће им рад бити објављен, будући да је публикација тог специфичног избора слика управо изашао из штампе. Генерално, овим ентузијастичним сликарима није важно. Тако је било са Мањом Микетић. Она и њен пријатељ Нико Рибич су обоје насликали двије сјајне, мале слике. И као што видите, о њеној се не мора пуно причати. Када одрастају заједно ђеца почну да примјећују разлике једно у другом, али брзо науче да оне нису важне. Игра јесте учење, и тако учимо да живимо једни с другима.

674 Драган Мучибачић
Тритон

Диже се из мора, митолошки, али кроз тријумф и традицију еволуира у веома ријетку врсту чудовишта попут оног у Лох Несу. Изненађујуће да је, у исто вријеме, и босански симбол љубави.

678 Јоахим Холц
Геданкенкрафт

Свијет је онакав каквим га видимо. Проћи кроз зид је попут летења. Несмијемо заборавити на наше одговорности. На нама је да будемо свјесни садашњег тренутка.

681 Ана Шчекић
Без наслова

Кад сам била клинка, могла сам да летим. Прије пар година, опет се десило. Прва два, три метра су била најтежа, али сам онда осјетила како ми руке постају крила. Надам се да ћу опет моћи да летим. Надам се да ће сви моћи. Дугме за летење ти је и даље негђе ту у сјећањима из дјетинства. Можеш се вратити, и тако ћеш моћи да наставиш напријед. Надам се да ћеш успијети, и да ћемо заједно одлетјети једног дана.

684 Васко Тасковски
Венера

Васко је један од најстаријих учесника. Започели смо са колекцијом из Македоније када смо га случајно срели када је његов колега промовисао своју књигу. Ја сам био запањен његовим радом. Никад више послије њега нећемо поменути Салвадор Далија као мајстора надреализма, него као мајстор пионир надреализма, јер Васко је један од оних правих мајстора. И можда је то што је старији човјек, или можда зато што је веома озбиљан човјек, али само унутар пар недеља пошто смо му дали платно, он је захтјевао да се појавимо код њега и преузмемо слику. Једноставно и ефектно. Останимо фокусирани. "Када се нечему надамо, чак и камен ће произвести живот. Венера се родила из шкољке; све се родило из шкољке. Наш град је претрпио разоран земљотрес прије 50 година. Из рушевина, нови живот се подигао. Нове повезнице су стоврене. Морамо се суочити са нашом цивилизацијом."

698 Сања Сврљуга
Доручак у трави

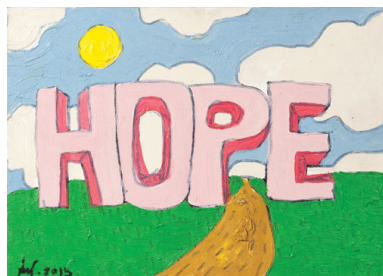
Писмо упућено 'Госп. Мартину' које је написала ова дама, је некако само успијело да ми пренесе сваки пут када је сретнем колико је директан и мистериозан њен дух. Њен муж је донио слику, пошто је за њу то, нажалост, било немогуће због болести. Наслов се односи на пикник. Једна ствар коју је највише вољела у животу.

708 Магдалена Властелица
Мислима у Тоскани

Мислећи о Тоскани, ја живим у Чачку. Лијепо је живјети у провинцији, не у великом граду.

716 Александер Станковски
Нада

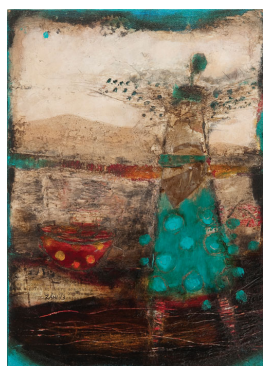

Александар Станковски је старији сликар који већ има велику ретроспективу. Видио сам је и био сам посебно изненађен у колико је различитих стилова сликао за живота. Позвао сам га да учествују то вече на изложби, па смо стигли да договоримо састанак у бару сљедећег дана гђе би могли мало да попричамо о пројекту. Тако смо и урадили, а он је прихватио наш позив, посебно послије тако лијепог дана у кафићу присјећајући се његових дана проведених у Холандији, односно Амстердаму.

Послије неколико мјесеци, заказали смо нови састанак у истом бару гђе би дошао да преузмем слику. Долазио је из далека, махнито машући. Био је веома сретан што ме види и дао ми је слику. "Знаш шта се десило," рекао је. "Увијек се пуно

трудим око свега, али сад сам морао чувати мајку, и друштвене обавезе су ми узеле пуно времена. Дуго је било откако сам ишта сликао, па кад сам кренуо наново, ништа ми није долазило. Као да сам већ био насликао све што би требао. Први пут сам висио по атељеу, питајући се шта да радим. И тад сам угледао ово твоје мало платно, и само је затрпао ријечи коју си ми дао, 'нада'. И тад ми је синуло... Нашао сам нове боје. Од тад се опет могу играти са новом палетом боја. Тако да, сине, хвала ти. Хвала ти што си ми дао инспирацију!" Изљубили смо се и испоздрављали, увијек се радо присјећајући пријатељства.

717 Занета Галевска
Љубав

Једно до мојих највећих разочарења је то што се македонска колекција никад није нашла у званичном каталогу. Разлози су бројни. Позадинске компликације још бројније, а и живот зна да те унесрећи са тајмингом. Тако ће се број слика из те сјајне колекције начи овђе, али нажалост не све. Овај избор смо скупили уз огромну помоћ неколицине људи: Маријете Сидовски, Натали Николовске и Решата Ахметија. Они су помогли тако што су скупили фантастичну, разнолику групу сликара, из веома, веома гостопримљиве Македоније, или ти Сјеверне Македоније, како је сада зову. Међутим ова колекција је направљена у времену прије промјене имена, тако да ћу се користити старим именом, ако вам не смета.

Једна од сликарки која је добила платно, које сам касније ишао да преузmem, се зове Занета Галиевска. Када сам је назвао она је рекла, "Добро, да, али ја живим у Лондону. Међутим, игром случаја, бићу у Македонији идуће седмице за празнике, па могу да донесем слику." Нашли смо се на паркиралишту. Пришло ми је ауто, лијепо ауто натрпано стварима за ферије, а из аута излази дама у свјетлуцавој бијелој хаљини, позира за камеру, даје ми своју невјероватну слику и брзи пољубац, па каже, "Сад идем на одмор! Ћао!"

Стварно ми је требао тренутак да се сабарем и да схватим ову олују љепоте. Касније смо се опет нашли, а разговор о слици је заправо био разговор о самом разговору. Комуникација је кључна да људе приближи, како физички тако и емотивно. А то је љубав. Волио бих да смо имали више времена, али с друге стране, све је већ било јасно. Јасно и прелијепо.

718 Мирослав Масим
1000 Пољубаца

Мирослав Масим је још један сликар којег су позвали пријатељи. Неко ми је дао његов број телефона и рекао ми: "Позови га. Спреман је." Тако сам и урадио. Не знајући Мирослава, заказао сам састанак ујутро. Можда то и није најбоља идеја, будући да се је Скопље рокенрол град, и више него што можете да замислите, а Миро није био ништа другачији од људи из тог град – осим што можда и јесте.

Позвоним ја на звоно, али нема одговора. Позвоним опет. Опет, нико се не одазива. Позовом га на телефон и чујем храпав глас како говори: "Хало?" "Здраво Мирославе. Зар се нисмо требали наћи данас да преузмем слику?" "Ах, да! Не брини. Журка се управо завршила, али можемо је опет започети. Без проблема. Чекај секунду!" Чујем га како посрће низ степенице, па се нешто коначно стромвалило низ њих. Предпоставио сам да је он. Чујем га како појачава музику, да би напokon отворио врата и љубазно рекао: "Хоћеш пиво?" "Знаш како... Рано ми је..." "Хајде, уђи, сједи. Хоћеш неко друго пиво, има и вискија што је остало на столу? Или ћеш мало бијелог вина? Имам црно вино, бијело вино. Или ако хоћеш микс, направити ти розе..." Потезање питања слике коју сам дошао да купим је потрајало, али после неког времена се уозбиљио. Опет се појавио онај храпави глас: "Да ли ти стварно мислиш, из дубине свог срца, да је свијет једно лијепо мјесто?" "Да, мислим," одговорио сам. "И ја исто! Пијемо у то име!"

У међувремену, показао ми је неке свој слике и проспект. "Последњу изложбу сам имао у Француској." На проспекту је писало "Милле пеинтуре дес Мирослав Масим а Парис." (100 слике Мирослава Масима у Паризу). Знао сам да је тип рођен у Југославији и да му је сад требала виза да посјети породицу чак и у неким ђеловим бивше земље. Дуго није имао неку озбиљнију изложбу пошто је заглављен у малој земљи, без пара, без слободе и без младости која то све може да поднесе. И не знам како је код вас са носталгијом, али по мом искуству, кад се крене о њој, она расте. Тако да сам избјегавао тему.

Показао ми је фотке својих слика и све су имале знак, отисак прста, аутограм, годину и ово... нешто црвено. Испоставило се да су свака та црвена мрља усне.

Усне жена које су га љубиле за живота. Извадио сам свеску да забиљежим пар информација. Име: Мирослав, број: 718, наслов: ... "Има ли слика наслов?" Замуцао је, "718? 718? Стварно? Мислим, стварно???" "Да, толико је умјетника до сад учествовало." "Не," рекао је, "718 је мој сретни број." "Каква случајност," рекох. "Како је то могуће?" "Е па, пољубац број 718, је пољубац моје мајке."

722 Кристина Бозурска
Радничка рукавица

Једног сунчаног, ужурбаног дана, стигла је ова дама са двије слике. Један је била њена, а другу је насликао њен отац. Било је мало смијешно јер је слика њеног оца заправо био њен протрет. Тако смо барем пажљиво закључили. Онда сам погледао њену слику. Она ми је хладно одржала лекцију из социјализма. Свјеж осврт на корисне идеје из прошлости и логична ријешења за проблеме радника и обичних људи. Уједините се, одуприте се експлоатацији 'људских ресурса', не окљевајте. Подигните рукавицу.

733 Слободан Видовић
Без Наслова

Његова мајка ми је заправо предала слику, пошто сам напослијек успио да пронађем мјесто. Није имала шта да каже о слици. Касније, није ни он, али је био веома задовољан са сликом. А и ја сам задовољан са његовим веома конструктивним радом.

820 Валон Пеци
Зид између нас

Косово је веома изазовно мјесто, посебно Митровица, регија гђе су тензије и даље присутне на дневној бази. Међутим, Велон Пеци ради на изградњи мјеста за себе: веома је отворен према свима. Учитељ је, медиатор, млад човјек који покушава да искомбинује своје одговорности према свом друштву и породици живећи у модрном свијету 'глобалног села.'

"Сликање је процес. Гладан, ја сликам непрестано. У међувремену, ови зидови су стално између нас. Зидови могу бити практични. Штите нас и нуде нам приватност. Али сам се запитао какви су ту зидови заправо, и открио да морамо одустати од њих. Уморан сам од пропаганде, тако да сам на отвореном путу у потрази за свим што ћу срести, све вријеме настављајући са сликањем."

747 Борис Ходак
Игладњели умјетник

"Свијет је постао чудно мјесто. Правим колаже пуне стварности и апсурда јер тако видим свијет. У овом случају, можете и сами да видите. Има прегршт хране, а политичари су први у реду кад треба нешто да се узме. А онда имате критичаре, у овом случају ликовне критичара, који увијек имају лијепо шта да напишу о руци што их храни па да се и он може учланити у странку. Публика, срећом, има своје мишљење. Међутим, умјетник умире од глади. Будући да ћеш показивати ово људима који воле умјетност, добро је да чују ову проуку. Свјест о томе ће на помоћи да се носимо са овом апсурдном стварности."

756 Бојан Кириџић
Стари Грамафон

Скривеног у малом атељеу на новосадској тврђави, упозано сам овог опуштеног, али компликованог човјека. Разговор нам је лутао у много страна, што је било једнако збуњујуће колико и комотно, тако да сам записао само пар кратких реченица када ми је предао слику за пројекат 'Покажи наду'.

Започело је са идејо намотавања. Шта ако смо сви играчке на намотавање? Структура ДНК-а је слична електродама у мозгу. То би могла да буде савршена скулптура. Ја видим цвијеће. Коначно, надам се да ћу свједочити трансформацији микро свијета у макро тако да се што мање тога изгуби, и све то слушајући сјајну музику.

760 Константин Кацев
Имигрант

Широм свијета, масовне миграције су се дешавале од давнина. Књиге европске историје су страну за страном пуне приче о ефектима миграције. Често људи који су приморани на миграцију нигђе нису добродошли. А чак и да јесу, опет су изгубили дом и огњиште. И ово се дешава генерацијама. Јесам ли ја Рус? Зар ми ђед није рођен у Грчкој? Ја сам сад овђе у Македонији, али шта је Македонија? Као што је то свуда случај, вјероватно је у питању смјеса људи са свих страна. Питање миграције доминира осјећањима, али заправо не би требала.

767 Наташа Милованцев
Пејзаж наде

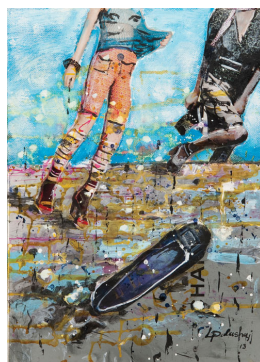
Игледа као фрагмент. Али ајмо бити реални и радимо немогуће. Дијеца носе у себи овај искрени оптимизам. На тренутак сам помислила на вјеру, наду и љубав. Тако да има више од саме наде – више разлога да одржимо дијете у нама у животу.

775 Агрон Мулики
Пар

Близанци, заједно с идејама, браком, симбиозом. Људи увијек носе два лица. Живот нема пуно смисла без наде.

779 Леонид Пелушај
Нга цикли – рругтими

"Слика се односи на слободу у путовању, будући да то пуно не радим. Слобода кретања није само мени важна, него је свима екстремно корисна.

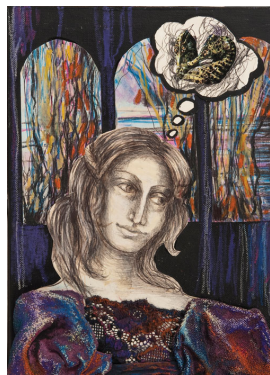
790 Милан Андов
Без наслова

Као што раније поменух, Скопље је сјајан град за рокенрол, а Милан Андов је такође заљубљен у ноћни живот: алкохол, никотин, дрога, журке. Милана, тако рећи, 'привлаче деликатесе свијета.' Неки би га могли назвати, Госн. Белај, други би га опет назвали џанкијем, а неки једноставно Милан, пошто му је то право име. Кад сам га позвао да учествује, он је рекао: "Гелдај, човјече. Не знам ја ништа о нади."

Погледао сам га, а и он је мене, и то је трајало неколико секунди, и убрзо му је било доста тога. Узео је платно и поздравио се. Неколико мјесеци касније, опет смо се срели и он ми је показао ову изврсну слику. "Као што сам рекао, апсолутно ништа не знам о нади. Једина ствар коју знам је да насликам слику и да сутрадан будем мало бољи него јуче. Јел' ти то довољно?" Не знам за вас, али ако се можете мало побољшати сваки следећи дан, онда сте сасвим уреду. Закључак ове мале приче је: шта год људи говорили о Милану, истину или не, на правом је путу.

795 Натали Николовска
Изгубљено, пожуда и посљедња жеља

Изгубити тло под ногама, и онда у слободном паду. Можеш бити лептир ("буттерфлу", "парвана", или "фарфалла"), али знај пријатељу, могу те испећи и

изроштиљати без да примјетиш. Тако да трансформација из лептира у морског коњића мора да има и друге форме, попут змаја. Да би се постарали да наш живот буде што љепши, потребно је да га заштитимо од ограничености, ароганције и егоизма. Да би морски коњић живјели онакви какви јесу – њежни, хармонични и у моногамији. Посљедња слика уручена нама од Натали Николовске, Морски Коњићи, је прилог овој, својеврсни приручник који даје увид у 'Изгубљено, пожуду и посљедњу жељу'.

810 Томислав Торјанац
Нада

Нада за ово блатњаву лопту коју зовемо 'Земља'. То је заправо била прва ствар која ми је пала на памет када сам размишљао о твом питању и показивању наде. Одакле почети? Почнимо са планетом у цјелости. А шта је ова планета? Блатњава лопта.

812 Златан Хаџифејзовић
Ратни кантар

Публика увијек има некакву реакцију када чују приче о сликама. Понекад су сасвим запањени, па се крај приче дочека у савршеној тишини, као у овом случају. Ову слику је насликао Златан Хаџивејзовић. Не фудбалер Златан Ибрахимовић, него сликар Златан Хаџифејзовић. Златан је из Сарајева. Упознао сам га на улици када сам отварао изложбу испред Ољиног клуба 'ФИС'. Пао је једноставан договор. Чим се вратим позаћи га и онда ћемо додати његову слику у збирку. И кроз само неколико мјесеци вратио сам се назад у Сарајево. Посало сам му поруку: "Бићу у Шармала галерији следећа два дана." Добио је слику и помислио:

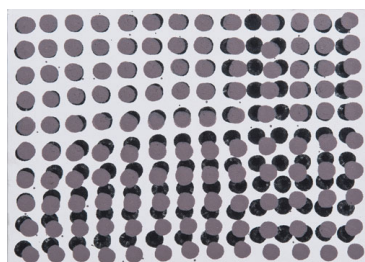
"Гђе сам оно оставио платно?" Изгубио је толико времена тражић платно да је на крају, како он то каже: "Да би бар нешто било на платну, сам сам стао на њега. Није ми пуно крви остало на ногама, тако да сам искористио боју. Зато је и прекривена пластиком, јер је боја још увијек свјежа. Али без бриге, осушиће се."

"Али сад пошто сам насликао та стопала, могу ти рећи шта сам хтио тиме да кажем. Ова стопала су везница између мене и тебе. Или је то можда мало претјерано? Ако не, можемо отићи још даље са том идејом. Заправо, ова стопала су везница између центра мог срца и центра овог свијета. Кад год желим да се покренем, прво ми требају стопала. Стопала су нас одвела на свако мјесто гђе смо хтјели отићи. И сад пошто су стопала на платну, могу да попуним простор између; зато сам ставио звјезде на примјер."

"Али хтио сам да додам мало тежине причи, зато сам додао метар. Као што видиш, на почетку си у Сарајево, у граду који је био под опсадом и разором рата годинама. А кад се мало помјериш на метру стигнеш до Хомса, града са оним величанственим снимцима разарања током Сиријског рата. Кад се још мало помјериш на метру, стигнеш до Газе, мјесто које је сасвим уништено али опет довољно очувано да би се опет могло уништити. А ако со још мало помјериш на метру, стигнеш до упитника."

Овакву слику кад добијеш у руке не можеш само рећи: "Хвала ти Златане на прилогу изложби." Тако смо наставили причати о слици тог кишног дана на паркиралишту и дошли до изузетног закључка да би било сјајно кад би садржај упитника био мањи, а не већи. Зар то не би било сјајно?

814 Јусуф Хаџифејзовић
Седименти

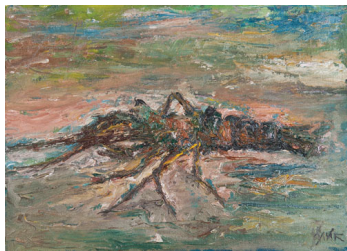
Нико није луд сем тебе. Бог нам је дао живот и рекао: "Стварајте нове ствари које видите кроз умјетност." Дobar ритам и кафа, седименти у слободном образцу који их представља. Ништа више, ништа мање.

817 Кустрим Латифи
Сваки универзум има центар

Нема наде у политици, само обећање наде, те сам зато хтио да размишљам о другим стварим. Ово овђе је моја ђевојка. Нисам је видио неко вријеме и, наравно, надам се да ћу је убрзо виђети. Многи себе виде као центар универзума, можда цијело човјечанство. Нашао сам инспирацију и ставио је у центар мог универзума.

823 Бранислав Илић
Рак

Рак је ријеч која описује нешто што улази у све, што уништава и што је незаустављиво. Рак је болест која се шири – кроз друштво, кроз вене, кроз небитне мисли и вјечно неповезане одлуке. Чак досеже и до ове слике

824 Блажа Илић
Нада

Медији су неvjероватни у свом распону, од древних слика и старомодних новина, до модерних телекомуникација. Међутим, шта је стварно битно? Видите да је дама несретна. У овом случају, новине у позадину су на српском, али су могле бити на било ком језику. Видите шта се дешава кад људе константно храните лошим и застрашујућим информацијама. Друштво је могуће подигнути ширећи позитивније информације.

832 Јакуп Фери
Златни ђечко

Златни ђечко је произашла из времена и пријатељства, посвећености и раду. Златни ђечко је константно сретан пошто је схватио да је паметан и радознао. Златни ђечко ће изгледа стичи до краја.

835 Шукри Целику
Хипокриза хумана

Закаснио сам на састанак са Шукријем Целиком. И он је био нервозан, можда зато што је био кратак с временом, као и одговоран за доставку слике његовог пријатеља. И тако је почело. Дао ми је слику моста који раздваја његов град и рекао: "Видиш, ово је мој град. Са друге стране моста живе Срби, непријатељи. Надам се да ћемо их моћи поубијати па да се вратим кучи што је горе у брдима." Састанак нам је почео хладнокрвно, па сам искористио искуство да би покренуо некакав разговор, а не овакве изјаве без такта, те га запитам: "Али, стани, зар ви немате међународне мировне снаге које штите народ од агресије са друге стране?" Он одговори одмах, сасвим бјесан: "Ти међународни су најгори. Ништа они овђе не раде а добијају неколико хиљада еура мјесечно, док обичан народ само што није умро од глади." И стварно, економска ситуација је очајна. Па сам се гласно запитам: "Али ево иду нови избори, и то не по први пут. Можете изабрати

боље вође, зар не?" "Ах, наши политичари..." рече, "Они су најгори од свих! Гори чак од свих што си прије поменуо. Кажу да раде за нас, али само себи пуне џепове." Вјероватно је био с правом љут на то све. Примјетио је такође, током нашег разговора да нисам био залутали посјетилац, него да сам већ био у граду и регији и да знам шта се дешава. Веома лагано, лед се почео топити, а разговор нам је био све анимиранији и све више пријатељски.

Његов атеље је мало чудан простор, са седам или осам ћошкова и троје врата. Причали смо, раме уз раме, са слику у једној руци, другом руком сам показивао и рекао, "На крају крајева, треба гледати напријед. У том правцу треба ићи!" Међутим рука ми је одлутала према једним вратима на којима је писало 'ЊЦ'. Заћутали смо. Шукри ме је изненађено погледао. "Оћеш пишати, или мислиш да је и ова ситуација срање," питао је, а онда само пали једно другом у загрљај. Сав се лед истопио у том топлом загрљају. Онда ми је шапнуо у уво, "Хвала ти, пријатељу. Сад знам што сам учествовао у овом пројекту."

838 Елена Пристли
Свети Ђорђе

"Нада је да ће Свети Ђорђе спасти свијет од аждаје. Идеја се заправо родила док сам волонтерски радила у Краснојарску са избјеглицама. Стварно се надам да ће Свети Ђорђе спасити свијет, али живот се увијек испостави другачијим од оног што су писали о њему."

839 Винцент Дамс
Вoorбиј ис Мијн Хооп

Неки људи су паметни, а неки су паметнији. Машта је попут воде. Ова изузетна особа је заправо сјајан писац, фантастичан сликар, и, можда проврх свега, одличан графички дизајнер. Ова слика је нешто такво. Нашао је моју фотографију и мало је модификовао за слику. Текст на мојој мајици је игра ријечи која се користи мојим презименом ("Вoorбиј" што на холандском значи 'прошлост') и која суштински каже да наде више нема, да је нестала. Барем кад се тако тумачи, јер са малкице другачијом интонацијом порука би била сасвим другачија. Био је на јединој рођенданској прослави коју сам одржао у посљедних 40 година и показао ми ову слику. Али... Чекај мало. Морам да добијем слику, и регистрацијски формулар и мора да га питам за причу, или бар да мало причамо па да бих могао да направим причу користећи се својим ријечима. Али није га то импресионирао. "Нећеш ваљда да ме испитујеш о свом рођенданском поклону," питао је.

845 Јоке Наккен
Без наслова

Често сам сликао мјеста на којима нисам, попут овог острва, Тершеллинг. Нисам тамо. На другом сам острву, на другом крају мора. Нада не мари пуно за човјека. Али постоји. Лично, немам пуно наде. Добро сам. Али човјечанству би користила. Више савјести, више жеље за независности. Вјероватно нам требају веће очи да би боље виђели шта се догађа.

848 Вим Тер Веле
Луцхтгеест

Вим тер Веле је бубњар бенда Де Кифт више од 30 година. Имали смо довољно среће да га сретнемо на самом почетку пројекта и да се супер проведемо у Словенији. Од тад се често срећемо. Они праве музику у оном 'уради сам' стилу. Вим дизајнира и продуцира већину. Као бубњар, Вим је више-мање схватио да кад ствараш више од 30 година, да добијеш поприлично велик портфолио. Једном се осврну да, иако је поприлично фокусиран на своје главне интересе, лако му долази да прошири поље интересовања, такође је поменом да је већ имао изложбу и то ми је дало прилику да га питам да нам наслика нешто за нашу пројекат. Тако је и урадио. Али јак је као стијена, иако се чини исти као сви осјећајни људи. Хтио је да заврши задани задатак, али је схватио да ће бити тешко. Увијек на путу ка сутра. Боље не одустати. То је и терапеутски. Дивно. Живимо у интересантним временима.

849 Ерик Вермојлен
Коментатор на магловити досије Х

Један од најбољих цртача у мом граду је насликао ову слику, а будући да је ово изложба слика уреду је бити формалан и егзактан. "Покушавам нацртати интернет, али нећу да шкрабам. Мањак простора је потстакло моју способност да компликујем. Покушавам се ријешити сала у пројекту са релативно мало наде."

850 Јошуа ван Ирсел
Забава

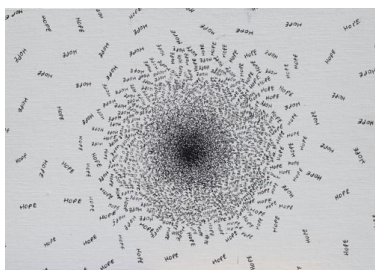
Јошуа је из треће генерације Ван Лерсела који учествују у пројекту. Његов отац је био међу првим умјетницима који је уврштен у збирку, и значајно је помогао пројекту. Његови прародитељи су учествовали када смо правили збирку ајндховенских сликара. А сад је и он у збирци. "Кад је овакав задатак у питању, ништа није довољно добро."

851 Шилдер Херман и Ријан
Још Чекам

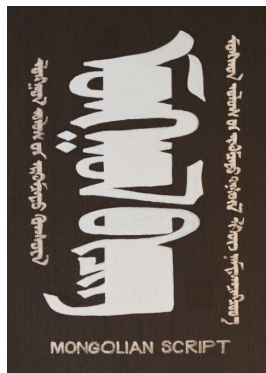
Сликари Херман и Ријан су посебан пар који су били у посебној ситуацији када сам их позвао да учествују. Њихов поетични реализам је испао лијеп док су се они су се они суочавали са суровом стварношћу. Имамо слику двије фигуре, два умјетника. Надају се. Чекају да виде шта ће бити од њих.

852 Вим Стеркенбург
Пчеле

Први пут смо се срели на 'Инто тхе Греат Њиде Опен' фестивалу на острву Влиланду. Носио сам мајицу на којој је писало 'Све уреду?' на чудном фонту налик на арапско писмо. Чекали смо у реду у једином ресторану који је радио тог дана, а он се загледао у моју мајицу. Погледао сам га, али он ме није примјетио. И даље је био заглаван у мајицу. Напосљетку ми је узвратио поглед и пажљиво ме питао, 'Све уреду?' Ја сам му одмах одговорио, "Да наравно. Код тебе?" Типа замало није ударила срчка како сам брзо, и оштро одговорио. Вечерали смо заједно а он ме је позвао до свог шатора, будући да је он ту већ неко вријеме, а посјетиоци су били добродошли. Био ја на фестивалу да црта, тестирајући колико дуго може да остане сам на острву у својим мислима, цртајући. Иза себе је оставио пуно посла радећи као помоћник Сол Ле Вита. У међувремену, направио је овај дивни извор добре енергије. "Направио сам једну или двије грешке кад сам написао ријеч 'нада' на погрешном језику. Понекад сам баш добар у томе."

890 Литив Намдагџанчивин
Монголски Спис

Представник републике Монголије у Македонији, Литив Намдагџанчивин је упечатљив човјек који с пуно срца учествује у македонским друштвеним догађајима преносећи древна знања свог народа. "Сунце се диже древном храму. Пошто нада посљедња умире, људи имају времена да ураде добре ствари. Треба да очекујете највише што овај величанствени свијет може да понуди. Будите паметни, прионите и никад не узимајте пушку у руке."

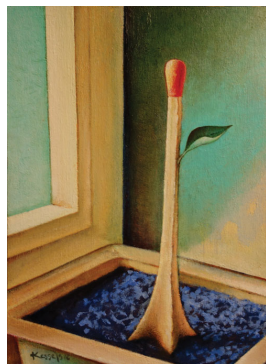
899 Чајма Зафури
Ја и мој чамац

Софијен, чудан али диван човјек, је позвао бројне умјетнике из Сфакса, највеће луке у Тунису. На дан када смо се вратили у град да преузмемо слике, само се још један особа појавила са Софијеном: Чајма Зафури, млада дама, прогресивних ставова, сликарка и учитељица. Састанак је био сјајан. Софијен нам је организовао мали музеј за изложбу у старом ђелу града са фантастичном атмосфером. Остали су нам дали мало приватности да причамо о слици. Чајма је била сасвим опуштена, иако мало узбуђена. Дивно смо причали.

Причајући о слици, рекла је: "Слика се зове, 'Ја и мој чамац'. 'Уреду, јел' се добро проводиш на свом чамцу?" То питање је скроз промјенило расположење. Рекла ми је да заправо није планирала да наслика чамац, али је тако испало, није сигурна зашто. "Вјероватно је осврт на тему наде и слободе." Поменула је да није сасвим сретна резултатом, да се толико ствари деси у току сликања, мисли се константно врте, нове идеје искачу, а она има само једно платно и ограничену количину времена. Питање је подстакло свјест о могућим одговорима и отворило разговор бројним везницама. Најчудније је то што смо више причали о слици, све више нам је било јасно да се најважнија ствар кад је умјетност у питању већ одигравала: остваривање контакта. Каква моћ.

912 Хан Кеселс
Намјештена утакмица

Неки људи би добили и по шест до девет мјесеци, прије него што би дошли по слику. Други су опет имали неколико недеља или дана, зависно од ситуације, наших путних планова, итд. Почели смо у Ајндховену, мом родном граду, 2003-е, и баш те прве седмице један тип из мог родног града је добио платно. Али он је био у другом фазону, радио је абстракције, живио живот, опуштено. Зато му је требало неко вријеме да би нас назвао и рекао да је завршио са сликом. Заправо, требало му је скоро 14 година. "Морао сам сачекати да будем спреман. Мислим... Стварност је апсурдна, а апсурдности су привлачне али изманипулисане. Све је изманипулисано. Нада се крије између слојева. Трбало ми је времена да обухватим то у пар ријечи. И успио сам. Намјештена утакмица."

933 Да Бруин
Писгат

Да Бруин путује свуда између Јужне Африке и Холандије као музичар и извођач. Они су исправни, млади, модерни, и глобални активисти ван мејнстрима. "Некад ти падне на памет стари послу што је баш био лошак. Сјетиш се како су те третирали и плаћали, али опет се надаш да ћеш све урадити како треба. А људи се надају да ће добити добру услугу и добру храну. Али све те наде те јебу у мозак. Стварност је гора од маште. Ово је прича против оних што носе лажну наду; религиозни, политичари, трговци."

935 Ајтзиан Хацене
Свијетло Наде

За младог алжирског умјетника који живи и ради у Тунису једини начин да преживи је да буде паметан и добар у том што ради. Тешко је путовати, живот је компликован и ко зна шта ће будућност доњети? "Можда сам зато заинтерсован одакле смо дошли, у историју комплетног човјека. Мушкарац, плус жена, користећи се древним берберским симболима, укључујући Тифангу, древни спис на берберским језицима, и сунце, универзално сунце. Користио сам традиционалне уљане боје. (Можда се због тога слика сушила пола године). Са надом да ће стварност онаква каква јесте постати опет јасна свима."

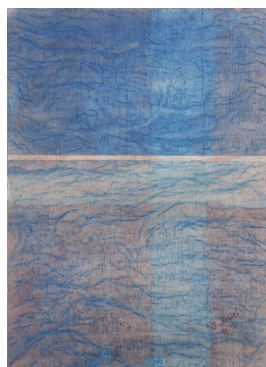

936 Сала Бчин
Пут до наде

Посјета острву Керканах је трајала дуже него што смо очекивали. Трајект који се враћао у Сфакс није могао да плови услед густе магле. Али добро, путовали смо камином са сопственим креветима и кухињом, који смо једва и користили будући да нас је министарство културе Туниса и све попутне владине агенције понудило са одличним ресторанима и хотелима, укључујући и свакодневни паркинг за камион. Али на острву смо остали на вјетру у празној луци. Кад су наши пријатељи са острва чули да смо заглавили на острву, посјетили су нас навече и доњели ову слику коју су урадили тог посљеподнева. На путу смо до наде, наде коју смо замислили. Је ли ово на слици Њујорк? "Можда. Велики градови, велике зграде, велики неред. Моја нада, и мој савјет, је: изађите на улице, покрените се, пођите напријед. Било да вам требају сати или дани, знајте да ће граде нестати иза вас, а живот ће опет постати опуштенији."

937 Рида Какел
Еспоир ет Деспоире

Чудни мали човјечуљак, посебно на први поглед. Али је био заинтересован од самог почетка, иако на благој дистанци. Упаркиравали смо камион, што је само по себи догађај, на главној капији у старом граду Сфакса. Послије смо требали поставити изложбу. Сјећам се да се нешто расправљало. Драга Чајма нам је помола да поставимо слике. Ваде се из коверти у кутији, а онда их предајеш особи на љествама, скоро насумично. Игром случаја, у збирци се нашао један женски

акт. Већ смо били пристали да не приказујемо слике голих људи на јавним мјестима, углавном да би избјегли сукобе, али Чајма није знала то, те је извадила слику без да је виђела шта је на њој и предала је. Чак и прије него што се слика попела на камион на улици је било комешања. Неколико секунди је прошло прије него што сам схватио да морам да скинем слику. Било како било, јаван расправа се наставила, али скромно будући да је било очигледно да се слика горе попела случајно, а не да изазове сукоб. Било ју је лијепо виђету, заправо. Тад ми је Чајма шапнула на уво: "Видиш? Не живимо у слободној земљи."

А Рида Какел је био ту све вријеме. Уопште није изгледао као умјетник, заправо је радио као заштитар древног, локалног културног наслеђа. Чорки, наш колега из Туниса, је био добар пријатељ са њим и он је преузео платно. Послије посјете Керкану, нашли смо се код њега у старом граду да преузмемо слику. Екстремно крхк, осјетљив и у хармонији, направио је овај дизајн. "Боје Медитерана. Симетрија је одсутна. Нема разлога да је узурпирамо."

939 Наџиба Набене
Цендрилион 2

У самом центру Кајруана смо били паркирани два дана поред културног центра. Стотине људи су посјетили изложбу. Пријетаљи из Келибије су мотивисали публику након што су виђели како нам је позитивна и забавна комуникацијска стратегија. Скоро хиљаду људи су учествовали у гласању. Наџиба Набене нас је често посјећивала. Показала ми је унутрашњост културног центра гђе су обучавали младе. Стварно је хтјела да учествује у пројекту и да донира слику. Али је била превелика. Наше димензије, 25ц35 цм су посебне и обавезне. Поново је покушала. Замало. Али трећи покушај је био сјајан. Дошла је са сликом из своје збирке, малкице већа од наших платана али без рама и било је довољно простора да се задржи есенција слике и теме наде на коју се односи а да се одради тхеника из 'Ноћне страже' тако што смо одсјекли неколико центиметара с лијеве и десне стране. "Животиње су дио наше свите. Цендрилион је увијек наш дом."

941 Самир Матруд
Мир

Држали смо некакву презентацију у Цултуурбоердериј у Вестелбирсу, мало селу близу Ајндховена. Сјајно мјесто, гђе су упркос свему створили фантастично мјесто за умјетност. Такође усљеђују мјесто за активности избјеглица из локалног избјегличког центра. Сијеку дрва и праве храну, а Самир Матруд је урадио сјајну скулптуру. Он је умјетник из једног сиријског града којег сам сасвим случајно добро познавао и често посјећивао. Ал Хасака. Договорили смо се да ако му понудимо простор да ће нам урадити слику. Потрајало је, а он се евентуално смјестио на сјеверу Амстердама. Више од годину дана касније, када сам стигао да дођем по слику, живио је с породицом на западу Амстердама. Драго му је било што је опет са својом породицом, са својом ћецом и унуцима, па је насликао слику која га је подсјетила на мрачне дане који су сад били иза њега. Слика носи наслов који припада неколицини универзалних осјећања наде које људи његују широм свијета. Тешко је то искусити изблиза. Слика се зове 'Мир'.

943 Мартин Форбај
Покажи наду

Мартин је зачетник овог изузетног пројекта, и никад није очекивао да ће пројекат толико дуго потрајати. Током његових многих наступа, много, много пута су га питали да ли слика. Али, виђевши толико талентованих и вјештих умјетника, праг се подиза и подизао. "Петнаест година касније, почео сам да правим колаже од

оригиналних слика. Био је то мали омаж мојој љубави за слике и за сликаре које сам гледао годинама у раду. Овај пројекат је толико дуго трајао да сам чак успио да направим колаж од тога. Чему се надам? Па, као што сам рекао много пута током презентација: Надам се да ће све оно чему се ови велики умјетници надају остварити. И само да додам: слушајте умјетнике. Имају шта да кажу."

956 Мариан Кошрафи
Нада

Ако то стварно желиш, онда то можеш урадити. Одржи наду у животу. То сам радила као дијете. Било је екстремно тешко. Депривација. Носталгија.

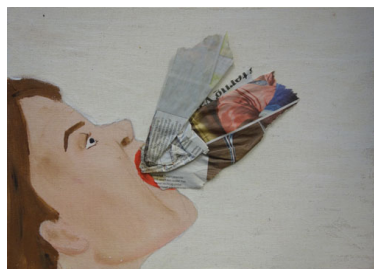
975 Питер Темеси
Тукор Кеп

Питер је отац једног мог пријатеља, студентика која живи у нашем граду и која често посјећује наш музеј, пуна ентузијазма, можда зато што ју је отац научио да воли умјетност и сликарство. Поњела је платно кући једног дана, па је касније, кад се породица састала у Ајндховену, доњели су нам слику. Покушао сам са стандарном процедуром, али није ишло. Ствари су се промјениле. Углавном се може много перспектива и погледа открити у идејама које сину људима. Увијек се чини као да има више ствари но што се могло замислити о теми и у нашину представљања. Али од пандемије корона вируса, то више није случај. Сви умјетници који су донирали слику послије првог глобалног локдауна су одговорили без ријечи на питање шта стоји иза њиховг рада. Локдаун је створио глобални

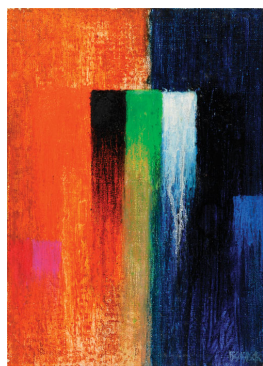
тренутак збуњености у којем сваки појединац мора да поново успостави или аргументује своју позицију.

965 Иља Холсапел
Натрпано у уста

Иља је једна од 50 учесника из једног сјајног школског пројекта Делтион школе у Цовли. Нажалост, ова збирка никад није издана јер је 15 минута прије финалне презентација Цвид стигао у Холандију, а презентација и попутни каталог су отказани. "Ријечи ти се трпају у уста. А новине стижу само са лошим вјестима. Гурају на политичку коректност тако да би причали са устима пуним тјеста. Буквално се осјећа као да ти трпају ријечи у уста. Размишљај о односу изземљу слободног говора и обавезе да се слуша велика пропаганда."

089 Баскар Ханде
Сага Боје

Сага боје је прича о историју, имиграцији и промјењивом свијету. "Много година сам живио у Холандији сасвим задовољан. Често су ме гледали као 'Индијског сликара', што и јесам. Међутим, 9. септембар је промјенио свијет драстично и драматично. Убрзо након тога, више нисам био 'Индијски сликар' него 'странац'. Било је то веома болно. Тако да кад си дошао да ми даш платно у радњи телефона гђе сам радио, рекао сам ти да сам вољан да учествујем, али да ако ћеш путовати око свијета, да ћеш исто отићи у Индију."

"Наравно," рекао сам, али лакше је то рећи него урадити. Уз помоћ Баскара Ханде смо евентуално стигли у ту дивну земљу и путовали њоме три мјесеца. Сага боје

је прича о бојама живота. Ако желите да насликате слику, на примјер, боље би било да имате много боја на палети.

695 Денис Крајгсман
Ф44 Корсер

Један од највећих чудака и веома атрактивних аниматора које сам икад упознао је био Денис Вуркенис/Буитенкенис/Графшенис. Док је путовао на свом чоперу, на којем је често спавао, правио је најоткаченије цртаће. Али опет, ово је сликарска изложба... "Могу ја и да сликам. Нећу те разочарати. Знам да је чудно. Мрзим рат. Али ми се свиђају ратни авиони. Заправо, волим ратне авионе. Мада сам га насликао како је оборен у џунгли, тако да не може никог да унесрећи. Слика је насликана флуоресцентном бојом и долази са црном лампом тако да изгледа још боље ноћу."

830 Дијана Тођерас
Прослава диверзитета

Слика је стигла преко њене ћерке Дијане Дрче те због тога немамо званичну причу. У сваком случају, очевидно је да диверзитет може да инспирише људе, кроз приче и музику на примјер. Очигледно је да таква инспирација и прослава може да наведе људе на плес, такође.

976 Мирјам ван Овербек
Ностуртиум у стаклу са Источно-индијском трешњом

Посљедни учесник овог пројекта је много спасио. Зашто посљедни? Па, ситуација се промјенила. Представљали смо приче групама људи који су били познати или непознати једни другима. Заправо, то су биле индивидуе. Пратећи древну традицију приповедања и универзалне тему наде, често смо показали овим појединцима како је то бити у заједници, са колективним моралом. Тако да, као што су ми показале двије претходне приче, након пандемије корона вируса, немамо начин да ово учинимо такмичећи се свијетом од милион нових, јефтинијих и бржих опција. С тим у виду, екстремно сам задовољан посљедном сликом. Долази из града из којег је дошла прва слика, и елементарна је у свом садржају. "Природа није досадна. Познаје тугу, тугу из самоће. Осјећа бол. Осјећа се као да је човјек показао гдје јој је мјесто." Оно што је Мирјам ван Овербек насликала је фокусирано на сваки детаљ, од наслова слике до осјећаја. С тиме, затварам овај експеримент са дубоким наклоном сликарству, квалитету и свјести.